

DOMOLJUB

izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 29.

V Ljubljani, dne 16. julija 1908.

Leto XXI.

Pomanjkanje krme na Kranjskem.

Dne 7. julija se je vršila na Dunaju pod predsedstvom poljedelskega ministra anketa, sestavljena iz zastopnikov raznih gospodarskih korporacij cele države. Minister dr. Ebenhoch je v uvodnem govoru naglašal, da je odredil ta posvet brzogovornim potom, ker je iz raznih nujnih predlogov državnih poslancev s Primorskega, Kranjskega, Štajerskega in Moravskega uvidel veliko nevarnost za živinorejo.

Izvanredna suša je uničila živinsko krmo in nekaterim deželam preti velika gospodarska nevarnost. Zato prosi vse kmetijske korporacije, da odgovore na sledeča glavna vprašanja:

1. Ali je vsled izredne suše v dotični deželi že sedaj pomanjkanje krme občutno ali šele bo? V katerih okrajih? Katere krmne rastline so največ trpele?

2. Ali in katere dežele morejo del svoje krme odpródati v sosedne dežele?

3. Kaj je ukreniti, da se živinorejcem omogoči živino prehraniti do prihodnje boljše krmne letine?

Na ta vprašanja so najprvo odgovarjali državni poslanci.

Prvi je dal svojo izjavo zastopnik dežele Kranjske, predsednik kmetijske družbe, poslanec Povše. Že prva košnja celo v plodovitejših krajih te dežele ni dosegla normalne srednje košnje. Na Krasu, v notranjskih okrajih, pa je bila prva košnja zelo revna; istotako je po Dolenjskem, osobito v okrajih, ki so kraške narave. Hribski travniki pa so že ob prvi košnji dali komaj tretjino sena, tako da se skoraj ni izplačalo kositi.

Nevarnost pa preti posebno, ker ni upati na otavo. Celo korenine trav so

vsahnile vsled hude vročine in suše. V deželi naši pa sejejo mnogo detelje; vsled hude suše pa je vsa letošnja deteljna setev uničena, tako da nas pričakuje v prihodnjem letu hudo pomanjkanje prav zaradi pomanjkanja detelje, ki nam je mnogo zalegla pri zelenem krmljenju. Pa tudi za čas zimskega krmljenja, s pomočjo rezanice; zato pa nam bo pomanjkalo ne le detelje, tudi slame ne bo, kaj so žita tudi trpela vsled dolgotrajne suše, posebno pa je oves zelo trpel in bo ovsene slame, na katero je naš kmetovalec vsako zimo veliko računal, komaj tretjina.

Že sedaj hité gospodarji prodajati živino po slepih cenah, ker ni upati, da bi se vsaj jesenski pridelki izboljšali.

Nič boljše ne bo za našo prašičjerejo, ki je tolike gospodarske važnosti za našo deželo. Krompirja bo malo, istotako ne krmne pese, korenja in strniške repe. Če ne bo deževje trajno in močno namočilo, še zemlje sejati ne bo mogoče. Sila je velika, zato tudi državna podpora opravičena. Sicer pa bo g. kmetijski minister mogel zagovarjati svojo zahtevo po izdatnih državnih kreditih s tem, da se pri vsej tej akciji ne gre le za olajšanje bede kmetovalcev, ampak za splošen interes države in nje prebivalcev. Ako ne dobe živinorejci znatne državne podpore, primorani bomo poprodati velik del svoje živine, seveda z velikimi izgubami, ker že sedaj je cena živine jako padla. Pa občna škoda bo ne le za kmete, ampak sploh, ker naši živinorejci bodo še le z leti mogli doseči današnje stanje živinoreje. Posledica pa bo pomanjkanje klavne živine za mestni trg. S tem bo narasla draginja in vedno očitane, da kmetovalci odirajo konsumente. Dopustiti pa, da bi tuja živina dobila prost uvoz v našo državo, ne morejo živinorejci že zaradi preteče nevarnosti okuženja naših čred. Hoče li vlada temu odpomoči, naj brez odloga prične v velikem obsegu

akcijo, po kateri bo mogla nuditi živinorejcem po primernih cenah seno in slamo, pa tudi oljnate preše in otrobe. Kolikor je meni znano, se trgovinsko ministrstvo protivi izdati prepoved izvoza sena in krmskih snovi. Žal, da so se že lotili špekulanti pokupovati seno, katero bodo potem po naravnost neznosnih cenah prodajali živinorejcem. Zato naj kmetijsko ministrstvo takoj brez odloga nakupi krme, osobito v deželah, katere so imele letos dobro krmno letino. Tako je v Galiciji sena veliko in zastopnik krakovske kmetijske družbe je povedal, da more oddati 4000 vagonov dobrega sena po 7 K 50 h meterski stot. Ako bodo državne železnice prevzele prosto prevožnjo, mogoče bo vladi prepustiti seno živinorejcem po primerno nizki ceni. Vlada naj ne pozabi, da v južnih deželah biva le mali kmečki posestniki, ki nima kapitala. Reči pa moram naravnost in jasno, da ne bo državna akcija pri nas na Kranjskem in Primorskem se posrečila, ako ne bo vlada oddajala sena po primernih cenah, ker 12 kron za meterski stot ne more dati naš kmetovalec. Tudi se mora vlada spopriazniti s tem, da bo plačilo za seno šele čez leto tirjala, ker naši ljudje nimajo sredstev za takojšnje plačilo. Malo žrtev brezobrestnega posojila mora vlada dovoliti.

Beda je po Kranjskem, po Goriškem, Istri, Spod. Štajerji in v Dalmaciji najobčutnejša, kakor tudi na Moravskem in v Bukovini. Naj vlada ukrene povsod, kjer ima državna posestva, kakor v Bukovini, da dovoli kmetom pasti živino v državnih gozdovih. Treba je, da se prebije huda doba in ohrani vsaj današnje število govedi, zato morajo biti državna sredstva obila in nujna. Nujna pa osobito radi tega, da se ustavi razprodajanje živine ter da se živinorejcem takoj naznani, da je vlade resna volja živinorejcem pomagati.

Iz nadaljne razprave je posneti, da so imele letos dobro krmsko letino (seno in žito), torej dovolj deževja, dežele: Galicija, Predarlško, Tirolsko, Gor. Avstrijsko, Solnograško in precej dobro tudi Češka, kjer so pa uime, toča, povodnji, mnogo škode povzročile.

Zastopniki Goriške, Istre in Dalmacije so tužno stanje vsled suše opisali v res obupnih besedah. Prva košnja je bila zelo revna, deloma je celo izostala, druge detelje ne bo nič, pašniki so kar izžgani, zelene krme nimajo nič, mlade deteljine setve so vse uničene, takó, da hite živinorejci po slepi ceni oddajati živino. Zato priporočajo, da bi vlada dovolila zasilno klanje govedi, da morejo živinorejci vsaj deloma izkupiti nekaj za svojo živino.

Umestna je bila beseda zastopnika iz severne Češke, da naj železniški minister izdatno zniža vozne tarife za prevoz živine. Tako bi severni trgovci mogli iti nakupovat klavno in mlado goved v te južne dežele, katere zaradi hudega pomanjkanja krme morajo prodajati svojo živino. Zastopnik železniškega ministrstva je izjavil, da je pooblaščen izreči se za znatne olajšave tarifov za prevoz krmskih rastlin.

Zastopnik gališke dežele je priporočal, da naj vlada izda prepoved izvažati krmske krepilne snovi, osobito otrobe, oljate preše, ker vožnja sena in slame stane mnogo in z navedenimi krepilnimi krmskimi tvarinami se z malo množino isto doseže, kakor z veliko maso slabe krme. Žal, da je zastopnik trgovinskega ministrstva ugovarjal temu, češ, da bi to škodovalo naši mlinarski obrti. Sedaj bo ministrstvo še pričakovalo poročil od deželnih vlad, katere je pozvalo, da morajo brez odloga podati poročila, da bo moglo vedeti, koliko bo treba za posamezne okraje, oziroma občine, krme, sena, slame, oziroma otrobov itd. Ko dobi ministrstvo ta uradna poročila, pričeti hoče takoj svojo akcijo v tem oziru.

Županstva pa naj vestno in temeljito dokažejo okrajnim oblastvom vso veliko bedo in potrebo nujne in izdatne državne podpore.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Slovenščina v uradih.

Poslanec Žitnik in drugi člani »Slovenskega kluba« so vložili naslednjo zahtevo na ministra za sodnijske stvari in poljedelstvo:

Na Kranjskem je še mnogo skupnih zemljišč, ki čakajo razdelitve in uravnave lastninskih pravic in zemljiške knjige. Pri tem delu bi morala sodišča vendar reševati posamezne zadeve v slovenskem jeziku, ker prebivalci, s katerimi imajo opraviti, so — če izvzamemo nemške prebivalce na Kočevskem — Slovenci. Velikokrat se razsodbe in sklepi sodišč rešujejo v nemškem jeziku, ki ga ljudstvo ne razume. Taki slučajji se dogajajo, čeprav je ministr-

ski ukaz, ki zapoveduje, da se slovenskim strankam rešujejo take zadeve v slovenskem jeziku. Interpelacija, ki so jo podali, navaja kričeč slučaj iz vasi Slavine na Notranjskem. Tu je okrajno sodišče v Postojni dne 20. maja 1908. rešilo sklep glede zemljišča v nemškem jeziku 63 posestnikom, ki ne razumejo nemškega jezika.

Zato vprašajo podpisani:

Ali so te razmere znane gospodoma ministroma za pravosodje in poljedelstvo in ali hočeta ukreniti, da bodo dotična oblastva izdajala povsod, kjer bivajo Slovenci, le slovenske razsodbe in sklepe?

Toča in pomanjkanje krme.

Poslanec Korošec in tovariši so vložili predlog za državno podporo zavoljo škode, ki jo je naredila toča v šoštanjskem okraju na Štajerskem. — Državni poslanci doktor Korošec, Roškar, Pišek in dr. Benkovič so stavili nujni predlog radi pomanjkanja krme. — Poslanci doktor Gregorčič, Fon in drugi tovariši so opozorili z nujnim predlogom vlado na veliko pomanjkanje sena na Goriškem. Vlada naj z vsemi sredstvi poskrbi, da bo prebivalstvo moglo nakupiti potrebne krme. — Poslanca Roškar in Korošec sta vprašala finančnega ministra, če misli vsled suše na Spodnjem Štajerskem ustaviti pobiranje davkov.

Hišni davek znižan.

Vlada bo znižala hišnorazredni in najemninski davek in sicer na približno 8 milijonov kron. Vse one hiše, ki so v 15. ali 16. razredu hišnorazrednega davka in imajo le po dve sobi, bodo oproščene. Takih hiš je pa v naši državi skoro 3 milijone, oproščenih pa bo sedaj 2 milijona in 300 tisoč. Zelo znižan bo tudi hišnonajemninski davek, in sicer od približno 27 odstotkov na 21 odstotkov. Ta novi zakon se bo moral izvrševati z novim letom 1910, torej bo stopil v veljavo čez dve leti.

Državna žganjarina.

Že v prejšnji številki »Domoljuba« smo poročali o povišanju davka na žganje, ki so ga zahtevali nekateri poslanci. Vlada je pa izjavila, da tega ne bo izvedla v tem zasedanju. Da bi stvar hitreje rešili, so se zbrali poslanci južnih dežel v posvete. Razpravljali so zlasti o vprašanju, kako dobiti večje državne prispevke za dežele. Nemški poslanec Steinwender je predlagal, da se zakon iz leta 1901. v toliko izpremeni, da se zviša davek na žganje za 30 vinarjev, ves ta dohodek se pa razdeli posameznim deželam v naši državi. To bi vlada tudi izpeljala vsaj za eno leto, kajti drugo leto ta zakon tako ne bo več v veljavi. Pri takih in enakih razpravah se je še vedno pokazalo, da vsaka glava po svoje misli. Nekateri poslanci so naravnost nasprotovali vsakemu zvišanju davka na žganje. Drugim je bil bolj všeč predlog, ki je zahteval, naj se davek zviša, toda ne na tisto žganje, ki ga kuhajo razni posestniki iz svojih pridelkov. Poslanci so se razšli in niso ničesar sklenili.

Novinci za deželno brambo.

Na Dunaju so sklenili, da se pomnoži število novincev za deželno brambo za 4740 mož, h katerim je še prišteti 180 novincev, ki jih morata dovoliti tirolski in predarlški deželni zbor. Vsega skupaj se torej zviša deželna bramba za 4920, torej skoro pet tisoč mož. — Na Kranjsko spada 109 mož. Doslej so jemali vsako leto za deželno brambo 15 tisoč mož, v bodoče pa skoraj 20.000. Vprašanje je zdaj, ali vlada res rabi toliko novincev, in kaj poreče naš kmetovalec? Vojna uprava dokazuje na vse pretege, da je morala pomnožiti deželno brambo. Ker bo vzela toliko vojakov več, dovolila je vlada tri in pol milijona kron za podporo družinam rezervistov. Ta podpora se bo delila: 1. za vsak dan orožnih vaj, 2. za pot od bivališča do vojašnice in nazaj, 3. za ostale dni, ki jih rezervist zamudi, 4. za ves čas slučajne bolezni do povratka domov, ako rezervist ni sam zakrivil bolezni. Podpora se prosi pri dotičnem okrajnem glavarstvu, ki je rezervistu doposlalo pozivnico k vajam. Podpora se more prositi še štiri tedne po vajah.

HRVATJE NOČEJO RAUCHA.

Baron Rauch ima smolo. Kamor pride, ga ljudstvo sprejme, toda ne preveč prijazno, temveč z demonstracijami. Sedaj potuje ban po Hrvaškem in odpravlja mitnice. Toda godi se mu slabo. Občinski načelnik v Karlovcu Banjavčič je izjavil, da bo sprejel Raucha kot gosta. Radi te izjave je odstopil ves občinski zastop, občinstvo pa je demonstriralo proti takemu načelniku. Ko se je ban pripeljal v Karlovec, ga je velika množica sprejela z upitjem in žvižgi, da se ni upal ustaviti niti za trenutek v Karlovcu. — Te dni si je ogledoval tudi muzej v Kninu. Toda množica ga je dejansko napadla. Ban se je moral braniti z revolverjem. Naročeno kosilo je ostalo nedotaknjeno. Odpeljal se ni proti Obrovcu, kamor je sklenil iti, temveč je šel v Liku.

VOLIVNA REFORMA ZA DALMATINSKI DEŽELNI ZBOR.

Vlada je odklonila sklep dalmatinskega deželnega zbora, naj bi se uvedlo za deželni zbor splošno in enako volivno pravico. Vsled tega se bodo volitve novembra meseca t. l. vršile po starem volivnem redu. Na tak način izvoljenemu deželnemu zboru predloži vlada načrt volivne reforme, ki uvaža peto kurijo in tudi sicer razširja volivno pravico.

BALKANSKO VPRAŠANJE.

Že dolgo časa so upori, poboji, požigi in druga grozodejstva na Balkanu na dnevnem redu. Nekateri listi pravijo, da so tega krivi v prvi vrsti Turki, drugi pa poročajo, da so vzrok Srbi, Bolgari in Grki. Makedonija je razdeljena v 5 okrajev, v katerih se vrše upori. V teh okrajih deluje 57 band, ki štejejo 558 mož. To je delo Bolgarov. Srbi imajo 16 tolpe, ki štejejo 160 do 170 mož. Ti moške so po večini

dosluženi vojaki, katere vežbajo srbski častniki. Grških upornikov je skoraj 1000. Te pa vodijo celo grški škofje in drugi višji oblastniki. Seveda imajo nekaj hand tudi Turki oziroma Arnavti. Štiri leta že delujejo na to, da bi stanje v Makedoniji zboljšali, pa niso nič dosegli. Veliko so krive teh neuspehov tri vlade: srbska, grška in bolgarska. — Sedaj zgubljajo Bolgari vedno bolj svojo moč v Makedoniji. Bolgarske čete dobe premalo denarja. Napreduje pa vpliv srbske in grške vlade. Močnejši so Grki, ker nastopajo silno surovo in nasilno. V treh mesecih so usmrtili 357 oseb, ranili pa 88. — V zadnjem času je bolgarska četa napadla srbsko vas Vrbliane pri Prilepu v Makedoniji. Ubili so načelnika. Druga bolgarska četa je zapalila v vasi Glivi osem hiš. Tretja je pa zažgala srbsko vas pri Senokosu.

PROTI BUDIMPEŠTANSKIM ZAKOTNIM BANKIRJEM.

Budimpešta, 13. julija. Na zahtevo zastopnika nemškega generalnega konzulata, dvornega svetnika Epplerja je uvedlo državno pravdnitvo preiskavo proti več zakotnim bankirjem, ki so ogrožljali s svojimi zakotnimi časopisoma »Kapitalistenzeitung« in »Finanzrevue« veliko inozemcev, med njimi tudi več nemških državljanov.

KAKO ČEHI SODIJO O SRBIJI.

»Narodni Listy« od preteklega petka v pismu iz Beograda z zelo črnimi barvami slikajo politično in moralno korupcijo v Srbiji. Pri javnih denarjih se goljufa tako, da se bliska. Poneverjenja in tatvine da so na dnevnem redu. Namesto žita se za državo naroči pesek, kuponi od državnih denarjev se dvakrat plačajo. Politični boji imajo sledeči vzrok: Kakor hitro pride novo ministrstvo, so vsi uradniki prejšnjega ministrstva brez kruha. Zato rujejo tako dolgo, da ministrstvo vržejo itd.

SRBSKI RAZDOR.

V Belemgradu je bilo posvetovanje vladne stranke. Vršila so se pogajanja z takojimenovano mlado radikalno stranko, ki hoče, da se začne novo gospodarsko, narodno in politično življenje na Srbskem. Obe stranki, mlada in stara radikalna, naj delata na to, da se sprejme proračun apanaže (t. j. dohodkov za kraljevo rodovino) in da se reši vendar že enkrat trg. pogodba z Avstro-Ogrsko. Ko se reši ta pogodba, odstopi vlada Velemirovič in nato nastopi nova Milovan Milovanovič, v kateri bi imeli zastopniki mlade stranke trojni posel v rokah: sodnijske, učne in gospodarske zadeve. Kralj želi, da bi se razpor kmalu podelil in se začelo redno delovanje. In zato je poklical Pašič-a in Milovana Milovanoviča v posvete.

NAPETE RAZMERE MED BOLGARIJO IN SRBIJO.

Neki bulgarski diplomat izjavlja, da so razmere med Srbijo in Bulgarijo zelo napete osobito zato, ker kljub posredo-

vanju vevlasti srbske čete zadnji čas jako nasilno postopajo. V Sofiji se boje, da se bolgarska vlada ne bo mogla dolgo ustavljati zahtevi bolgarskega ljudstva, ki zahteva, naj napove Bolgarija Srbiji vojsko. Oficielna Bulgarija naglašja, da to ni res in se sklicuje, da gre 14. julija 20.000 vojakov na žetveni dopust.

ODLIKOVANJE FRANCOSKIH GENERALOV.

Pariz, 13. julija. General Liauteg je postal veliki častnik, general d' Amade pa komander častne legije za zasluge v vojski. D' Amadeja so najbrže odlikovali, ker je bil general zadnje časa užaljen. Postopal je namreč v Maroku bolj odločno, kakor bi smel po navodilih. Zato so ropotali po franc. drž. zboru proti njemu.

BOJ ŠPANCEV S KABILI.

Madrid, 13. julija. »Liberal« poroča, da se je vršil v Tetuanu boj španske policije s Kalibi. Križarica »Princesa de Asturias« je izkrcala vojaštvo in mitraljeze.

V PERZIJU SE NI MIRU.

V bojih v Tebrisu je bilo ubitih 370, ranjenih pa 700 oseb. Uporniki prirejajo po deželi, zlasti v severni Perziji izprevide z rdečimi zastavami. Jezdec paše Bahin ropajo po mestu in pobijajo okna. Oplenili so rusko šolo. Evropejci so razobesili v obrambo zastave svojih držav. Voditelji upornikov Satarhan se noče udati. V Teheranu so napadli tolmača nemškega poslanstva Witte-ja. Vojakom se je posrečila rešitev. Položaj v mestu je tudi zato zelo nevaren, ker primanjkuje živeža, zlasti kruha. Novejša poročila naznanjajo, da so v Perziji najuglednejše osebe stopile na šahovo stran. Pridružil se je tudi Hazi Ibrahim s 300 konjeniki. Šah izda odlok, da hoče spremeniti volivni zakon. Ustanoviti misli nekako zbornico, v kateri bi bili samo perzijski duhovniki in posestniki.

Izobrazbi.

Očetova oblast pri starih Rimljanih.

Rodbina je najenotnejša in najznamenitejša organizacija ljudi, na kateri sloni sploh vse človeštvo. Kakor vsaka organizacija, ima tudi rodina svoje vodstvo, in to je rodbinski oče. Narava sama je priznala očetu prvenstvo v hiši. To nas uči božja postava, to nam dokazuje tudi vse postavodajalstvo sveta, bodisi pri kulturnih narodih, ali pa pri divjakih. Moderni svobodoljubci se pač zastoj trudijo, da bi s pomočjo svobodnega zakona razdrli vso duševno vez, ki spaja družino, in tako obenem oropali očeta vsake oblasti. Kar je torej naraven zakon, to ostane kot skala, pač pa je razumevanje tega naravnega zakona odvisno od raznih okolnosti. V prejšnjih časih so ljudje oblast očetu strožje razlagali kot pa danes. Namenil sem se torej čitateljem »Domoljuba« narisati, kakšna da je bila oblast rimskega očeta.

V dobi starih Rimljanov (še petsto let pred Kristom), je bila njih država v prvih povojih. Vse javno življenje je bilo urejeno nekako po rodbinskih zadrugah. Rimski oče je bil glavni vse rodbine in gospodar vsega imetja. Poleg tega je bil po poganskim šegah hišni duhovnik in sodnik.

Kot edini glavni hiše je bil oče neomejen oblastnik nad življenjem svoje rodbine. V najstarejših dobah je smel celo svoje otroke usmrtiti. Novorojenega otroka so prinesli predenj. Če ga je dvignil k sebi, je s tem pokazal, da mu je otrok všeč in da ga vzame. Če je pa bilo dete bolešno, ga je smel pahniti od sebe. Te revne otročiče so dali potem zverem. Ta kruta navada je pozneje ponehala in oče je smel otroka samo še prodati, nič več pa umoriti.

Tudi rimskim ženam se ni godilo dobro. Mož ni bil njen tovariš, ampak gospod. Smel jo je bičati, prodati, zastaviti itd. To čudno postopanje napram ženi bo pa lažje umeti, ako si obenem ogledamo rimsko ženitev. Moški in ženska sta se sicer poprej med seboj pogodila, da hočeta stopiti v zakon, ali mož je potem svojo ženo kupil od njenega očeta ali variha, in žena je tako prišla v popolno možjevo lastnino. Rimska ženitev je bila torej navadna kupčija. Kar se tiče pravic, je stala žena na isti stopinji, kot bi bila moževa hči.

Najhujše so pa čutili gospodarjevo oblast hišni hlapci ali sužnji. Rimljanom suženj sploh ni veljal za človeka, ampak za žival. Hišni gospodar ga je kupil, kadar ga je potreboval, potem pa na semnju zopet prodal z drugim blagom vred. Nekateri bogati Rimljani so imeli do tisoč ali še več sužnjev. Za sužnje so vporabljali vjete sovražnike. Nekateri sužnji pa niso opravljali hlapčevskih del, ampak služili za domače učitelje, pevce in umetnike. Če se je suženj priljubil svojemu gospodu, ga je ta obsipal z darili in ljubeznivostjo, ki se ji še danes čudimo, ako čitamo o njej. Kadar je pa kak suženj gospodarja razžalil ali mu na kak drug način prizadel škodo, ga je smel gospod takoj usmrtiti ali mučiti. Časih so zelo grdo ravnali s sužnji, zato so se nekateri rimski cesarji zavzeli za nje in določili, da sme gospodar sužnja samo tedaj umoriti, ako mu je oblast to dovolila.

Stari poganski običaji so dali hišnemu očetu tudi neko duhovsko oblast, kar je moč očetu še povečalo. Vsaka rimska hiša je imela domače bogove varuhe, katerim je oče redno pokladal jedila in pijače, da bi si pridobil njih naklonjenost in varstvo. Kakor se kristjani priporočamo sv. Florijanu ali drugim svetnikom, tako je Rimljan skrbel, da bi od vsake jedi, ki je bila namenjena za rodbino, dobili nekaj tudi domači bogovi ter zato čuvali hišo.

Tudi sodniška služba, ki jo je hišni oče opravljal, je zelo raztegnila njegovo oblast nad rodbino. Rodbinske pregreške je kaznoval oče sam. Že gori sem omenil, da je smel sužnje, in začetkom tudi otroke, usmrtiti, jih bičati, prodati ali na druge načine kaznovati. Če je domači otrok ali suženj storil sosedu kako škodo, je oče zanj plačal lahko določeno kazen, ali pa prepustil krivca dotičnemu, ki se mu je zgodila škoda. Pozneje so nove postavbe stare in trde

navade vedno bolj blažile. Tako ni smel oče svojih otrok več prodajati ali zastavljati. Isto je veljalo tudi za ženo. Ako je gospod sužnja brez vzroka in nečloveško pretepal, ga je moral za kaznen prepustiti komu drugemu.

Rimska rodbina je bila drugače urejena, kot n. pr. naša. Mi pravimo, da tvorijo rodbino osebe, ki so si krvno v sorodu, pri Rimljanih je pa bila rodbina družba državljanov, kateri načeluje isti hišni oče. Pod njegovo oblastjo so bili žena, ki mu je veljala kot hči, njegovi sinovi in hčere, vnuki in vnukinje, žene njegovih sinov itd. Rimljani so postali sicer s petindvajsetimi leti polnoletni, ali dokler je bil njihov oče živ, ali ni drugače zgubil rimskega državljanstva, so bili vsi otroci, čeravno so bili nad 25 let stari in oženjeni, še vedno pod oblastjo svojega očeta, in niso mogli imeti lastnega premoženja. Nam se to danes čudno zdi. Pri nas postane vsak s 24 leti polnoleten in more imeti vse pravice, lastno imetje in drugo. Šele pozneje so tudi Rimljani pripustili, da je mogel imeti sin lastno premoženje, k očetovi hiši ali rodbini je pa še vedno pripadal in bil pod očetovo oblastjo, ako je bil tudi že 50 let star.

Sedaj si pa še oglejmo rimskega očeta kot gospodarja. Vse premoženje in nepremično imetje, sužnji, živina in tudi otroci z ženo vred, so bili njegova lastnina. Ako je n. pr. sin sklenil s kom kako kupčijo, je ves dobiček iz te kupčije dobil samoodsebe hišni oče, čeravno ni ta prav nič vedel za to. Istotako je tudi ves donesek one kupčije, ki jo je sklenil suženj s kom, dobil zopet gospodar sam, kajti suženj ni mogel imeti ničesar, ker ni bil svoboden.

Prvotno načelo, da je vse imetje v rodbini očetovo, je bilo tako trdo, da niti oče sam ni smel podariti sinu kako premoženje. Če je oče svojemu sinu, ki je bil recimo že oženjen, dal kako posestvo, tedaj to ni bilo sinovo, ampak ga je ta smel samo uživati. Polagoma so se te postavbe v korist sinovo izpremenile. Sedaj je tudi sin lahko imel premoženje, ki je bilo neodvisno od očetovega.

Kakor smo torej videli, je segala očetovska oblast pri Rimljanih zelo daleč. Rimska družina je tvorila nekako malo državo, kateri je načeloval oče. Pozneje je oče seveda marsikako oblast izgubil (na pr. sodnijsko), ali bil je še vseeno neomejen poglavar vseh članov družine in gospodar vsega imetja.

Pri nas je hišni oče sicer glavni rodbine, poleg njega ima pa žena večjo samostojnost, kot pa jo je imela pri Rimljanih. Pri nas ostane otrok do 24 leta pod očetovo oblastjo, potem pa je sam svoj in more razpolagati z imetjem, kakor mu drago.

Zakaj smo premišljevali to stvar? Saj nas vendar danes rimski časi in razmere več ne brigajo. To je res, ali staro rimsko rodbinsko pravo je znamenito, ker je precej drugačno od našega in ima marsikako zanimivo reč, kot n. pr. očetova oblast, ki smo jo danes popisali.

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Nadaljevanje desetega poglavja.

Medtem ko je Anan vse to razmišljal z žalostjo in jezo, je zagledal svojega sina, ki je v spremstvu tempeljskih vojakov urno zavil s ceste proti dvorišču. Živa jeza je plamenela v njegovih mladih očeh in zaklical je: »Da ne pade ogenj z nebes na te proklete Rimljane, ki se drznejo motiti sveti mir velike sobote z glasnimi trompetami! Prav se nam godi! Zakaj pa smo taki strahopetci? Boja je treba! Vojska naj se prične! Ali nimam prav, prijatelji? Ali bi ne bilo boljše pobiti vso rimsko posadko vojakov, kakor pa zaklati sto velikonočnih jagnjet? Ha, ne bilo bi si mogoče izmisliti prijetnejši daritvi v očeh gospoda vojskineh trum! Toda mi smo strahopetci!«

»Ne vsi, Eleazar,« dé stotnik, ki je zjutraj pri zlatih vratih zastavil pot stotniku Luciju Flavu. »Ne vsi; mi zeloti ne!«

»No, torej je čas, da se enkrat zgane! Jutri zjutraj se bodo zbrali naši starejšine k posvetovanju in bodo po svoji kleti navadili zopet govorili o miru in spoštovanju do Rimljanov! Vrag jih vzemi naše starejšine! Ampak jaz rečem: zdaj je prišel čas, ko se je treba dvigniti nad Rimljane z ognjem in mečem!«

»Eleazar, samo eno besedo!« zakliče Anan svojemu sinu in ga povabi k sebi. Z obotavljanjem zapusti Eleazar svoje tovariše, stopi k svojemu očetu in ga vpraša neuljudno:

»No, kaj je?«

Ta mu v kratkih besedah pojasni ves položaj glede neveste in njene dote, ne da bi z eno besedo izdal, da je sam najel ben Gioro. »Kaj treba storiti zdaj, da dobimo otroke v svojo oblast?« vpraša nazadnje.

»Kaj vendar!« odvrne Eleazar. »Tega šakala puščave, tega šajka Mardoha moramo prehiteti. In sicer za vse na svetu! Precej bom osedlal svojega vranca in odjezdil v Betanijo.«

»Tako se prične velika sobota, in sobota je Gospodov dan! Ni dovoljeno tako početje!« odvrne Anan.

»Vrag vzemi tvojo pobožnost, stari! Saj vem, da ti še vse drugačne zapovedi prestopaš!«

»Ampak če te pri tem početju kdo vidi, boš prišel ob službo tempeljskega poveljnika,« odvrne Anan. »In mislim, da bi ti to ne bilo ljubo.«

»Ne, pri meču Gedeonovem!« zakliče Eleazar in udari z nogo ob tla. »Ampak, da bi mi ta zver puščave ali pa še celo kleti oskrbnik ujel mojo zlato golobico, tega ne, nikdar ne! Dobro vem, kaj delam! In če bi tisočkrat prelomil postavo — moram, moram! Giezi naj gre nocoj s četo naših tempeljskih stražnikov v Betanijo. Njihovo vest bom potolažil s perišcem denarja in potem bom zanje opra-

vil spokorno daritev v svetišču. Toda že se večeri. Precej bodo s templja naznanili pričetek večerje — in jaz sem še ves ohorožen.«

Nato je odšel urnih korakov v hišo. Nestrpno je klical svojo ženo Rahelo. Toda namesto nje je pritekel Eleazarjev mlajši brat Natanael, mlad deček temnih, zvihranih las, in rekel: »Potrpi samo za trenotek, brat. Ona še pripravlja sladko jed iz fig, mandeljnov in citron, ki meni tako diši.«

»To stori lahko Rut ali stara Selma. Reci ji, če kliče mož, mora žena ubogati takoj!« se jezi Eleazar. »Pomaga naj mi razvezati oklep in naj mi pripravi molitveni plašč.«

»Tu ga imaš že razgrnjenega. In tudi oklep ti rad razvezem, kakor sem storil že večkrat. — Gotovo so te razdražili Rimljani, ker si tako hud. Tudi mene je jezilo, ko so s svojimi trompetami motili tempeljsko petje. Bog jih kaznuj! Toda zdaj bodi dober in se ne prepiraj z Rahelo. Zares okusno večerjo je pripravila nocoj.«

Vstopila je Rahela in se je proseče vrgla pred svojega strogega moža. »Odpušti,« je rekla, »v resnici nisem mogla priti precej.«

Bila je žena kakih deset let starejša kakor Eleazar, in njen suhi obraz in slabotna postava se je slabó prilegala poveljniku tempeljske straže. Imela pa je par globokih in čudovito lepih oči, ki so pričale o njenem dobrem, milem srcu.

»Pojdi k Rut, Natanael; moram nekaj govoriti s svojo ženo, in tebe ni treba zraven,« dé Eleazar.

Deček odide prestrašen zaradi hladnih bratovih besed, boječ se za Rahelo, ki mu je postala takorekoč druga mati.

Tudi Rahela je prestrašena in proseče gledala moža s svojimi krotkimi očmi. Ljubila ga je zvesto in prisrčno, čeprav je ravnal tako kruto z njo. Dobe se srca, ki rajše pretrpe smrt, kakor bi izgubila ljubezen. Tako tudi Rahela. V svoji ponižnosti je vso krivdo pripisovala sebi. »Ko bi ga le mogla prepričati o svoji ljubezni! Mislim, da bi me vkljub temu, da sem tako grda, ljubil,« tako je govorila stokrat in stokrat sama s seboj. »Ko bi le našla žrtev, ki bi bila dovolj velika, da si z njo pridobim njegovo ljubezen!«

Eleazar, kakor bi bral to misel v očeh svoje žene, reče: »Rahela, ti veš, da si mi v najinem zakonu delala vedno le težave. Dote mi nisi prinesla, kakoršno sem upal od tebe, da bi vrnil svoji hiši prejšnji sijaj; tudi otroka mi nisi rodila nobenega; ko se vrnem od službe v templju, iščem zaman veselja pri domači družini; skoraj noben dan ne mine, da bi se mi ne bilo treba jeziti nad teboj, in sicer po pravici, čeprav tega nočeš priznati v svoje pokvarjenem srcu. Tvoje ustnice seveda mi ne upajo ugovarjati, ker veš, da tega ne trpim. — No, torej, ali se ne čudiš, ker še nisem porabil pravice, katero mi dajejo Mojzove postavbe, — da ti dam odslovljeno pismo in razveljavim našin zakon?«

Rahela pobledi še bolj in njeno oko se napolni s solzami. »O Eleazar, mož moje ljubezni!« prosi drhteče, »kako mi

moreš raniti srce s takimi besedami, in sicer ravno zdaj, ko bomo večerjali velikonočno jagnje!»

»Tako jutri bom razdril po postavi najin zakon, če ne storiš brez ugovora tega, kar zahtevam od tebe? Poslušaj! Sklenil sem vzeti v zakon drugo ženo, ki mi bo dala vse, kar sem zastoj pričakoval od tebe: bogastvo, čast, otroke, družinsko srečo in še več. Njeni zakladi nam bodo pridobili mogočne zaveznike v boju z Rimljani.« In medtem, ko je Eleazar slekel orožje, je pripovedoval kratko, kako je bila napadena njegova nevesta in da biva zdaj pri svojem ranjenem očetu v Betaniji. »Se to noč jo moramo spraviti semkaj,« je končal, »njo in njeno bogato doto. Kajti prete ji roparji, ki so jo napadli, in morebiti tudi Rimljani. Giezi naj odide takoj po večerji tjakaj s tempeljskimi vojaki, in ti ga boš spremljala.«

»Jaz? — za božjo voljo!«

»Ti, ti moraš pregovoriti nevesto, da išče varstva pod mojo streho, in jo moraš pripeljati semkaj.«

»Saj ne smem! Precej se prične sobota, in tako početje je proti postavi, ki nam jo je Gospod dal na Sinaju. Oh, Eleazar, v vsem, kar je dovoljeno, sem ti rada pokorna. To tvojo drugo ženo bom ljubila kot svojo ljubljeno sestro in ji bom služila kakor najzadnja dekla; toda nikar me ne sili k temu, da bi prelamljala božjo postavo.«

»Ti moraš iti, ali pa ti jutri izročim odslovlino pismo.«

»Potem — oh, Gospod nebeški, daj mi moči! — rajše odslovlino pismo!«

»Odslovlino pismo torej. — Toda ti moraš to reč prevdariti na kraju, kjer ne bivaš rada — pri mojem starem očetu.«

»Pri Kajfi, pri blaznem?« zakliče Rahela, trepetajoče od strahu in pade z dvignjenimi rokami k nogam krutega moža. »Milost! Ne vrzi me v ječo k blaznemu, ako nočeš, da bi tudi nadme, revico, prišel hudobni duh, ki muči njega.«

»Ti pojdeš v Betanijo ali pa k staremu očetu!« ponovi Eleazar, ki je poznal grozni strah, ki ga je imela Rahela pred blaznim starcem. »Med večerjo se odloči! Potem pojdeš v Betanijo, ali pa — že veš, kam.«

Medtem je napočila noč, in pri prvi zvezdici, ki je zabliščala na nebu, so naznane pozavne s templja, da je čas jesti velikonočno jagnje. Med tisoč in tisoč družinami jeruzalemskimi ni bilo nobene, ki bi se manj pobožno in veselo zbrala k večerji, kakor družina v hiši Kajfovi.

Rahela je še zmiraj upala, da se bo dal omečiti njen mož. Ko pa so po večerji odšli otroci in posli in sta ostala v sobi samo mož in žena, tedaj vpraša Eleazar:

»No?«

»Ne morem, ne smem!«

»Torej — hajdi za menoj!«

Pri teh besedah prižge Eleazar plamenico, prime ženo za roko in jo pelje po temnih hodnikih. Čez kamenite, napol razdrte stopnice prideta k ječi, kjer je bil Kristus po prvi sodbi Kajfovi zasramovan in zaničevan in kjer je zvezan pričakoval strašni dan trpljenja in smrti.

Zdaj je bilo slišati iz te ječe strašno tuljenje, ki je človeku pretresalo mozeg in kosti. Nesrečna žena je bila premagana v svojem sklepu. »Ne odpri ječe, ne odpri!« je zaklicala s smrtnim strahom. »Ne morem videti nesrečneža. Bog mi odpusti krivico, h kateri me siliš!«

»Ha-ha,« dé Eleazar hladno, »saj sem vedel! Pojdi torej v Betanijo in mi pripelji nevesto!«

Deželni glavar v Ribnici.

S Kočevskega je pretekli četrtek popoldne čez Rakitno in Dolenjo vas dospel v Ribnico kranjski deželni glavar, g. dvorni svetnik Šuklje, v družbi z deželnim odbornikom g. dr. Lampetom, državnim poslancem g. Jakličem in deželnim stavbenim svetnikom g. Klinarjem. Prihod uradno ni bil napovedan, vendar se je vest bliskoma razširila po trgu in po bližnjih vaseh.

Gospod glavar prihoda ni napovedal, ker se ni prišel kazat, ampak proučevat krajevne potrebe in razmere, vendar bi bil zahteval vsaj navadni takt, da bi ga bila Ribnica nekoliko drugače sprejela kakor ga je. Ob glavarjevem prihodu je bil naš »prezaslužni« župan dr. Schiffrer z nekaterimi damami slučajno na trgu in je, doznavši za prihod nenavadnega gosta, hitel ga pozdravit, ker se temu pač izogniti ni mogel, zlasti, ker je v deželni službi, toda to je bil čisto privaten pozdrav, ker vsaj nam ni znano, da bi bila katera izmed navzočih dam občinska odbornica ali svetovalka. Oficielno se je deželnemu glavarju prišla predstaviti samo c. kr. žandarmerija, — kjer bi pa vendar želeli slovenskega nagovora, — občinski zastop ribniški pa se je vpricho svojega vrhovnega predstojnika in glavarja kranjske dežele kar poskril, kakor da bi ga ne bilo. Po Kočevskem so se mu, kakor čujemo, korporativno predstavljali občinski zastopi z županom na čelu, ko pa pride v Ribnico, je moral opaziti veliko indolenco in sumljivo pomanjkanje zavesti. Ljudje, ki so pošiljale udanostne brzjavke ob izvolitvi ljubljanskega liberalca Hribarja in se dosledno branili javno pozdraviti škofa, kadar pride v našo sredo, ti ljudje se tudi ne upajo pred deželnega glavarja, če po uradnih potih pride kot nositelj najvišje avtonomne oblasti na Kranjskem. Saj se poznamo! In to je kaj slabo priporočilo za občino, ki tako silno potrebuje vodovoda in drugih javnih naprav!

Ob poluosmih zvečer je bil v naglici domemben sestanek semišljenikov S. L. S. z gospodom glavarjem, g. deželnim odbornikom dr. Lampetom in g. svetnikom Klinarjem, da se pogovorijo o načrtu za ribniško-dolenjskega vodovod. Prišlo je več veljavnih mož iz trga, iz Hrovače in iz Goriče vasi; pridružil se jim je tudi za gospodarski napredek tukajšnjega ljudstva vneti g. notar Ignacij Gruntar. Družbi je najprej nazdravil g. dež. odbornik dr. E. Lampe; poydarjal je, da hoče biti S. L. S. pravična, zato pošilja može, ki izvršujejo njeno moč in oblast, po deželi, da prouče potrebe posameznih krajev; kdorkoli bi

imel do deželnega odbora kakšno željo, naj se ustmeno ali pismeno, a popolnoma svobodno obrne do njega; naj ve, da se obrača do mož, ki jih je sam postavi za to, kar so; bodimo odkriti drug do drugega, povejmo si iz lica v lice, kar si imamo povedati! G. glavar, dvorni svetnik Šuklje, izraža začudenje, da se je krog njega zbrala tako lepa družba, ker se v Ribnici ni napovedal, da preživi ta večer čisto zase; veseli ga, da more spoznati tukajšnje veljavne može. Gre okrog po deželi, da spozna krajevne potrebe; vsak dan se bolj prepričuje, kako sta kmet in obrtnik jedro slovenskega naroda; če bosta srečna in zadovoljna ta dva, bo srečen in zadovoljen narod slovenski. Domači kaplan g. Orehek opravičuje ribniški občinski zastop, da pri tako važnem sestanku ni navzočega niti župana niti ne enega občinskega odbornika največje tukajšnje občine. Imamo pač preveč gosposkega župana; če bi prišel, bi prišel v cilindru in glase-rokovicah, mi smo pa kmetje, krošnjarji in lončarji, zato ga raje ni. A to naj odličnih gospodov ne boli. Naj vedo, da sedijo sredi najboljših prijateljev. Med prijatelji je občevanje prostodušno, zato tudi odkrito prihajamo pred zastopnike kranjske dežele z nujno prošnjo, da bi se dežela z vso vsmo zavzela za nameravani vodovod Žigmarice-Ribnica-Dolenja vas. Samo tisti, kdor tukaj živi, vé, kako silno potrebni smo vode. So vasi, ki nimajo sploh nobene vode, ne dobre ne slabe. — G. stavbni svetnik Klinar pojasni načrt vodovodne naprave Žigmarice-Ribnica-Dolenja vas. Stari načrt, napeljati vodo iznad Dolenje vasi, je pogrešen, ker bi imela premalo močan tok; v slučaju kakage požara voda ne bi dosegala višine navadnih hiš, kakor je tudi ne dosega ribniški vodovod. Tudi je vode premalo za izdaten vodovod. Iz Žigmarice bi se voda speljala po celi dolini v vasi, ki je še nimajo; ker bi prišlo v pošteve več občin, bi bilo tudi manj plačevanja. Vodo bi lahko dobilo tudi nekaj kočevskih vasi. Za tak načrt bi bilo lažje izposlovati državno in deželno podporo. Prihodnje leto bi se lahko že napravili načrti in po končanih predpripravih bi se takoj začelo z delom. — G. notar Gruntar opozarja tudi na regulacijo Bistrice, ki ob povodnjih povzroča veliko škode; prosi nadalje, da bi deželni zbor in odbor vnovič vzela v pretres ločitev občin Draga in Travnik od kočevskega sodnega okraja. O tem predmetu se vname živahna debata. G. glavar prosi g. notarja, naj sestavi in vloži prošnjo za ločitev; storili se bodo primerni koraki, da se prošnji ustreže. Čuli smo še več drugih podučnih in navdušenih govorov. Bog daj, da bi besede prešle v dejanja! Končno se g. glavar od družbe poslovil, ker je bila že pozna ura. G. Franc Fric, posestnik iz Hrovače, se mu v prisrčnih besedah zahvali za lepi večer in želi, da bi ljubi Bog še dolgo let ohranil g. glavarja tako krepkega in čilega. — Ko je odhajal g. deželni odbornik dr. Lampe, skozi vežo, in izrazil svoje začudenje, da takozvana inteligenca, ki ima prvo besedo v Ribnici, ne kaže čisto nobenega smisla za občinske koristi, ga je nahrulil davčni adjunkt Anton Adamič, češ, da ne govori resnice. Ta davčni ad-

junkt se očitno čuti poklicanega, da korigira nazore gospoda deželnega predsednika, po katerih se državni uradnik ne sme politično eksponirati. Ker se dr. Lampe ne da tako komandirati, kakor ribniški tržani, je slišal, kar mu je šlo.

Družba sv. Mohorja.

Do 4. malega srpana 1908 se je vpisalo v Družbo sv. Mohorja:

iz goriške nadškofije	9 841 udov
„ krške škofije	6.350 „
„ lavantinske škofije	25.650 „
„ ljubljanske škofije	33.360 „
„ tržaško-koprške škofije	4.262 „
„ škofij Poreč in Krk	168 „
„ senjske in dalmatinskih škofij	239 „
„ zagrebške nadškofije	487 „
„ djakovske škofije	67 „
„ bosniških škofij	170 „
„ somboteljske in ogrskih škofij	277 „
„ sekovske škofije	419 „
„ videmske nadškofije	258 „
„ raznih krajev	345 „
„ Amerike	2.067 „
„ Afrike in Azije	237 „

Vkup 84.197 udov

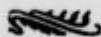
Izmed teh je 1740 dosmrtnih in 82.457 letnih udov.

Ako primerjamo te številke z lanskimi, najdemo lep napredek, ker ima družba letos 5051 udov več, in sicer dosmrtnih 33, letnih 5018.

Napredovala pa je: goriška nadškofija za 746 udov; krška škofija za 107; lavantinska za 1918; ljubljanska za 2353; somboteljska škofija za 59; videmska nadškofija za 18; Amerika za 39; Poreška škofija za 6; Azija in Afrika za 5 udov.

Za lanskim številom zaostali pa so ti-le kraji: tržaško-koprška škofija za 109 udov; sekovska škofija za 3 ude; Krk, senjska in dalmatinske škofije vkup za 14 udov; zagrebška za 7, djakovska za 16, Bosna in Hercegovina za 43 in razni kraji v Avstriji in v ostali Evropi za 8 udov. Te izgube nas ne žalostijo tako, kakor se radujemo napredovanju nad našimi brati na Beneškem in Ogrskem. Tudi Amerikanci so napredovali, bržčas po novih izseljencih in vključ slabim časom, ki so prišle nadnje letos. — Novih dosmrtnikov se je vpisalo 58; umrlo jih je 12, 1 dosmrtnik je izgubil svoje pravice, ker vsled izstopa iz katoliške cerkve ne more več biti ud družbe.

Letošnje število Mohorjanov je samo za 401 manjše od najvišjega števila, ki ga je dosegla družba l. 1904, ko je štela štir in osemdesettisoč petsto osem in devetdeset udov. Rodoljuba pa navdaja ogromna armada Mohorjanov z veselo nado, da še nismo prišli do najskerajnejše meje, nego da se bo pod zastavo apostola starega Korotana zbralo vključ klevetnikom in sovražnikom v lastni hiši slovenski in zunaj nje še vedno naraščajoče število mož in žen, mladeničev in deklet, ki jim žari v srcu plamen prave, čiste ljubezni do matere Slovenije.

Tudi Hrvati romajo v Lurd.

Urednik „Naše Gospe Lurdske“ O. Bernardin Škrivanič, provincijal kapucinov na Reki, nam piše:

Tudi mi Hrvati častimo in ljubimo Lurdsko Mater Božjo. Tudi mi — kakor Vi Slovenci — se ji hočemo pokloniti v Njenem čudodelnem Lurdu.

Ker je Slovencev še polno izostalo, kateri niso mogli v maju romati v Lurd in ker so se počeli Slovenci tudi že k nam prijavljati, Vam želim javiti, da nas prav veseli, da se vsi oni Slovenci, kateri žele romati v Lurd, pridružijo nam, Vašim bratom Hrvatom, da skupno idemo k naši dobri Materi v Lurd.

Vsa vožnja je lepo razdeljena, da ne bomo samo Lurda, marveč tudi druge si znane kraje ogledali: Benetke, Milan, Genovo, Ventimiljo, Marsiljo (velika božja pot „Naše Gospe Čuvarice“) in Padovo (grob sv. Antona) in drugo.

Cena je za potovanje, hrano, omnibuse in za vse druge potrebe: za prvi razred 450 kron, za drugi razred 350 kron, za tretji razred 250 kron.

Nikomur se ni treba bati, da bi se našel tujec med nami Hrvati; nas bo polno, koji znamo slovensko.

Vsi oni, kateri žele z nami romati, naj se čim prej prijavijo in pošljejo 15 kron za pripravljalne stroške, ali tudi celo svoto. Vsak naj točno naznani, v katerem razredu se hoče voziti.

Prijave sprejema: O. Bernardin Škrivanič, provincijal kapucinov na Reki (Fiume).

Razgled po domovini.

Deželni glavar Šuklje je v družbi z deželnim odbornikom Lampetom, deželnim poslancom Jakličem in stavbenim svetnikom Klinarjem šel čez Rakitno in Dolenjo vas v Ribnico proučevati krajevne razmere, med drugim vodovod.

Kranjska kmetijska družba je imela občni zbor. „Kmete“ so igrali vitezi a la Bleiweis, slikar Stare, prešičar Predovič, Ciril Pirc, župnik Vrhovnik, učitelj Ormek, množica liberalnih učiteljev, trgovci itd. Pokazalo se je pri volitvi, da je družba v kritičnem položaju.

Dežja še vedno primanjkuje. Parkrat je padlo nekaj kapljic, pa bile so le kakor kamenček v morje. V nedeljo je bilo po vseh ljubljanskih cerkvah izpostavljeno sv. Rešnje Telo in so ljudje v trumah hiteli prosit dežja. Bilo je tudi več procesij na Rožnik. Socialni demokratje so pa tedaj napravili shod in zidanje babilonskega stolpa na Fužin-h pri Ljubljani.

Kanonično umeščen je bil na župnijo Trata č. g. Jožef Brajec.

Regulacija Bleda. Včeraj je bila na Bledu komisija zastopnikov deželne vlade in deželnega odbora, ki so se je udeležili tudi zastopniki županstva, zdraviliškega odbora in pogorelci. Namen komisije je bil, določiti, kako se naj na novo zgradi po požaru razdejana vas Grad. Ljudstvo samo uvideva, da se ne more več zidati po

starem načinu. Vas Grad, najstarejši del Bleda, je bil zgrajen jako tesno, hiše na kupu, vse neravno in za sedanje razmere neprimerno. Ljudstvo želi samo, da bi se zgradil Grad nanovo na modernejši način, ker bi s tem zrastle vrednost stavbišč, in nove hiše bi veliko več nesle, kakor pa stare, zakajene bajte. Skupni sklep deželne vlade in dežel. odbora je, da izdelajo tehniški regulacijski načrt, po katerem se mora odslej zidati. Takoj pridejo na Bled štirje inženirji, ki izmerijo in določijo stavbene črte. Dotlej se ne sme nič zidati na pogorišču. V štirinajstih dneh bo načrt toliko dovršen, da se bo vedelo, katere hiše ostanejo in katere se bodo umaknile novemu načrtu.

Na Brezjah bode imel dne 26. t. m. novo mašo č. o. Feliks Tavčar, iz reda sv. Frančiška, sin cerkvenika romarske cerkve. Cerkevni govor bode imel preč. o. Konstantin, generaldefinitor iz Kamnika.

Slovensko sirotišče v Gorici. Društvo „Slovensko sirotišče“ je kupilo za 69.000 kron v ulici Soški most hišo št. 12 z obširnim zemljiščem. Poleg palače in gospodarskega poslopja obsega zemljišče osem njiv in 553 kvadratnih sežnjev. Vrednost cenijo strokovnjaki na 100 tisoč kron. Danes je prišla zopet v slovenske roke zemlja, ki so jo prodali po lahkomišljenosti naši predniki tujcem. Tu bo nova trdnjava krščanske organizacije slovenskega ljudstva za mesto

in deželo. Pozni rodovi bodo veseli tega dogodka in napredka goriških Slovencev.

Slovo goldinarjem. Od 1. julija se mora računati po kronah in vinarjih. Od sedaj naprej zadene vsakogar kazni, kdor bi na računih, fakturah, v cenikih, naznanilih, javnih razglasih, v izločnih oknih, pri razstavah, na trgih, v oglasih v časnikih itd. rabil staro goldinarsko vrednost. Pozor torej, da se obvarujete kazni.

Jubilejna cerkev „Marija Lurd“ v Rajhenburgu se je začela že zidati. Ob 50letnem dnevu zadnje prikazni Marijine v Lurdu, dne 16. julija se bode slovesno blagoslovil temeljni kamen. Opravila se začne ob 8 uri jutraj. Sv. maša se bode služila na stavišču cerkve pod milim nebom.

Jubilejna pletarska razstava v Radovljici je naredila zelo dober utis. Vsi obiskovalci sodijo, da take razstave Slovenci še nismo imeli.

Dva nova telovadna odseka. Z. T. O. v nedeljo, 5. t. m., na god sv. bratov Cirila in Metoda v Logatcu. Ustanovila sta se namreč v eni fari kar dva telovadna odseka. Lepo je govoril navdušenim mladeničem predsednik zveze, br. dr. Lovro Pogačnik. — V Gor. Logatcu je pristopilo k odseku 21 telovadcev, v Dol. Logatcu pa 32. Naj se razvijata ta dva najmlajša odseka in naj širita ogenj zavednosti in prosvete po vsej dolini!

Nesreča na železnici. Na štaciji Volčja Draga trčil je v noči med soboto in nedeljo prometni vlak z drugim prometnim, ki je istodobno drkal po istem tiru. Pet vozov je skočilo s tira; eden je pa zgorel. Ranjene so bile štiri osebe.

Učenci, ki se nameravajo iti šolat v pletarsko šolo v Radovljico, naj se priklase vodstvu pletarne nemudoma, da se jih vpiše. Redni poduk se prične 1. septembra.

Požar. V Drnovem pri Leskovcu so v sredo pogoreli trije gospodarji. Hiše so zgorele in tudi gospodarska poslopja.

Za cerkvene uslužbence. Podporno društvo cerkvenikov in organistov v Ljubljani naznanja, da bo letošnji društveni občni zbor dne 23. julija v Ljubljani v prostorih »Slovenske kršč.-socialne zveze«, Frančiškanske ulice (hotel »Union«). Začetek ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je: Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, volitev novega odbora, prememba plačevanja članarine in raznoterosti. — Vabljeni so k temu važnemu zborovanju vsi člani kakor tudi prijatelji društva, ter preč. gg. duhovniki. Posebno pa je želeli, da se v velikem številu udeležijo stanovski tovariši, katerim je kaj do izboljšanja njih stališča ter boljše prihodnosti. Vedno se povdarja in priporoča snovati strokovna društva, ker že tek časa to zahteva, toda vkljub temu, da se uvidi neobhodna potreba organizacije, so nekateri tako brezbržni, da se prav malo, ali celo nič ne brigajo za to, kar je njihova sveta dolžnost, podpirati tako koristno in prepotrebno društvo. Naj vsak stori svojo dolžnost ne glede na to, če ni tako potreben, da bi bil samo na društveno podporo navezan, pomisli naj pri tem, da so nekateri stanovski tovariši v tako žalostnem položaju, najsibodi vsled bolezni ali kake druge nezgode, da so iz srca hvaležni, ako se jim s kako podporo na pomoč pri-skoči. In to tudi zahteva naša stanovska zavest. Poleg tega ima pa društvo v programu razne koristne, za cerkveniško in organistovsko službo prepotrebne zadeve preurediti. Vse to se lahko izvrši, ako postane društvo močno; to se pa doseže, ako se zavedamo in vsak brez pomisleka pristopi k društvu ter položi tisti mali prispevek na društveni žrtvenik. Omeniti je še, da se bo pri letošnjem občnem zboru razpravljalo in poročalo o nekem uspehu, katerega je dosedanji društveni odbor dosegel, kar bo gotovo vse iznenadilo. Torej odzovite se, cenjeni tovariši, temu vabilu, ter udeležite se v velikem številu tega sestanka, kateri Vam napravi najboljši vtis. Vsak udeleženec naj prinese seboj društveno knjižnico, ako je že član, da se mu popravi naslov; mesto »Podporno društvo cerkvenikov« se bo glasilo »Podporno društvo cerkvenikov in organistov« s sedežem v Ljubljani, ter da se tudi vpiše že vplačana članarina. Odbor društva se trudi že par let in žrtvuje pri tem mnogo časa, da skuša društvo postaviti na pravo stališče ter v prid temu lepemu stanu, oziroma službi ugled pridobiti in svoje člane v potrebi po možnosti gmotno podpirati, zato naj se tudi drugi tovariši ne pomišljajo nekaj žrtvovati v ta blagi namen. Na veselo svidenie! — Odbor.

Gimnazija v Kranju je štela koncem šolskega leta 1908. 300 učencev in dve privatistini. V dijaški kuhinji je dobivalo hrano 53 dijakov, v dijaškem konviktu je stanovalo 15 dijakov.

Socijalna demokracija „Budonost“ piše: Brebički socijalnodemokratski odbor je pozval na odgovor sodruga Sykora, ker si je prilastil neopravičeno 422 kron. Odgovoril je svojim očitateljem v seji: „Nimam ničesar, ne dam ničesar, vsi kradete!“ Ko so zagrozili s sodiščem, je odgovoril: „Potem povem, kako se pri nas krade!“ Pred sodišče ni prišel.

Tobak se je podražil s t. m., namreč najbolj razširjene vrste bosanskega tobaka.

lj »Slavnost kranjske dežele«. Pod tem naslovom priredi pevsko društvo »Ljubljana« v nedeljo, dne 13. septembra, v vseh prostorih »Uniona« veliko ljudsko slavnost, pri kateri bodo zbrane najlepše narodne noše naše dežele iz dunajskega cesarskega jubilejnega izprevođa. Vsa priredba se bo vršila v znamenju narodnih noš in bodo tudi pevske točke, razne številne priredbe na veselici, o katerih bomo obširneje še poročali, in tudi točke vojaške godbe urejene tako, da bodo odgovarjale naslovu veselice. Upamo pa, da ne bodo zastopane na slavnosti samo narodne noše iz Kranjske, ampak da nas posetijo pred vsem dragi bratje iz zilijske doline, ki je tako ponosno na Dunaju pokazala svojo narodno zavednost in da »Slavnost kranjske dežele« počaste z obiskom tudi bratje iz Štajerske in Primorske, tako da bodo ta dan privrkat zbrane vse slovenske narodne noše in da ta dan ne bo odličen samo po zabavi, ampak da bo imel tudi velik narodnovzgojevalni pomen. — Dne 13. septembra na pot v Ljubljano!

Somišljenice! Oklic »Slovenske krščansko-socialne zveze« za prodajo naših užigalic velja tudi Vam. Skrbite tudi ve, da ne bo našega gospodarstva, kjer bi ne bilo užigalic »Slovenske krščansko-socialne zveze« na korist obmejnim Slovincem.

Dvoje nesreč. Iz Toplice na Dolenjskem poročajo: Predzadnjo soboto smo dobili precej izdatnega dežja, ki je ohladil in poživil razsušeno zemljo. Toda žal, da je po nekod padala vmes tudi toča, ki je pri žitu in po vinogradih napravila nemalo škode. Švignila je od Podturna čez Rigelj proti Lubancu. Vzela je pri žitu petino, pri trtju tretjino pridelka. — Drug večer se je v pozni uri vtila ploha med bliskom in treskom, strela je vrezala v kozolec župana Jan. Sitarja in hipoma se je zasvetil plamen v zraku. Zgorelo je vse: poslopje, ogromna zaloga krme in kmetijsko orodje. Rešiti ni bilo mogoče nič, ker je ogenj hitro izvršil kruto delo. Najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi bila strela tako nizko v dolini užgala. Potreba strelododov je očividna.

Premog je našel v občini Kalobje na več krajih Al. Zapušek.

V združenju je moč. V Savljah (občina Ježica) so koncem minulega leta kmetje ustanovili strojno zadrugo, ki se prav lepo razvija in bo brez dvoma mnogo pripomogla k gmotnemu in socialnemu napredku ondotnega kmečkega ljudstva. Delavcev primanjkuje, da je strah, in kar jih je, so dragi, da je jo — zato si je treba

pomagati s stroji. Saveljska strojna zadruga, kateri pripada že 59 članov, si je nabavila gonilen bencinov motor, ki je zaslužil že 315 K, dalje slamoreznilo in v kratkem si naroči še mlatilnico. Želeti je le, da pristopi še več članov in da se dobi izdatna podpora od ministrstva, potem bo prav gotovo napredek zagotovljen. Zadruga je vložila na ministrstvo prošnjo za podporo. Prošijo se poslanci, naj podpirajo našo prošnjo.

Dobrodelni koncert za pogorelece na Bledu je priredil častniški kor št. 27. kralj Belgijcev dne 8. junija na vrtu hotela Union.

Ruski car je umrl, namreč na Ježici gospod Ignacij Cunder, gostilničar pri »Ruskem carju«, star 78 let. Mož je bil nekdanj na Ježici zelo veljaven; vse oblasti in časti so bile združene v njegovi osebi. Od vseh spoštovan je bil tudi od presvetlega cesarja odlikovan z zlatim križcem za zasluge. N. v m. p.!

Ljubljanske mestne ljudske šole so končale šolo 4. julija. Na nemških mestnih ljudskih šolah je bilo koncem šolskega leta leta 127 Nemcev in 70 Slovencev ter 281 Nemk in 134 Slovenk.

Na ljubljanski realki je bilo koncem šolskega leta 277 Slovencev in 200 Nemcev.

Ogenj v Št. Petru. — Iz Št. Petra na Krasu se nam poroča: V soboto smo imeli tu žalosten kres. Zvečer o 7. uri treščil v hlev g. Ludovika Špiljarja, posestnika v Št. Petru. Hlev je bil takoj ves v ognju. Rešili so živino, zgorela je pa vsa mrva. Ker je mirno deževalo, se ogenj ni razširil. Pogorelec je bil zavarovan.

+ Tečaj za izobrazbo bolniških strežnic na deželi Za to jubilejno podjetje Vincencijeve družbe so došli še sledeči darovi: Konferenca sv. Nikolaja 100 K; neimenovan v imenu šentpeterske konference 30 K; dr. Anton Janežič, finančni komisar, 10 K; Viktor Steska, knezoškofijski kancelar, 20 K; Jožef Dostal, knezoškofijski tajnik, 10 K. — Slavni deželni odbor je z dopisom dne 30. junija t. l. izjavil, da je pripravljen za nameravani tečaj preskrbeti primerno deželno podporo. — Doslej so se prijavile udeleženke iz sledečih župnij: Trnovo, Dobropolje, Bela cerkev, Št. Vid pri Ljubljani, Radovljica, Šmartin pri Kranju, Dobrova pri Ljubljani, Ig, Šiška pri Ljubljani, Domžale, Zapoge, Mengeš, Makole (Štajersko). Ker je upati, da bodo vsled deželne podpore mogoče oddati pri nameravanem tečaju še nekaj brezplačnih mest, zato naj gg. župniki zadevne prijave čimprej izvrše. **Udeleženke se še sprejemajo do konca meseca 1. julija.** Vodstvo »Marijanišča« je blagovoljno obljubilo, dekleta, ki se tečaja udeležijo, sprejeti v svojo oskrbo.

Umrli je v Trebnjem v soboto, dne 4. julija, trgovec Jakob Petrovčič. Svetila mu večna luč!

Utonil je trgovec in sejmar Jakob Sirnik iz Spodnjega Kašla v Radovljem v Savi. Lovil je ribe, izpodrsnilo se mu je med skalami in je padel v vodo. Molil je še roko iz vode, a njegovi tovariši ga niso mogli rešiti, ker je tam voda zelo globoka. Iz vode ga je potegnil že mrtvega brodar iz Dola.

— Roparja prijeta. Iz Adlešič, 6. julija. Kakor se pripoveduje, so minuli petek na semnju v Karlovcu prišli ona dva roparja.

ki sta minuli semenj v Črnomlju, 30. junija, oropala nekega Belokranjca, za več sto kron. Dobili so pri njima baje 2400 kron denarja. To bosta najbrž ravno tista tatova-parja, ki sta okradla tudi lani nekega Marindolca in nekega Bojančana za več sto. kron v Črnomlju in letos nekoga na semnju v Semiču. Imata pa brez dvoma še več ropov in tatvin na vesti, kar bo, upamo, pokazala preiskava.

Čebelarški shod v Loki pri Zidanem mostu bo v nedeljo, dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne pri g. A. Ašiču, trgovcu, posestniku in gostilničarju. Na shodu bo predavanje o umnem čebelarstvu.

Vzorno delavnico za mizarstvo ustanovi vlada po prizadevanju poslanca Fona v Solkanu pri Gorici.

Za podporo po suši prizadetim kmetovalcem so naši poslanci storili odločne korake.

Umrl je v Savljah posestnik in gostilničar g. Franc Hrstja.

Najhujša beda zavoljo suše je po Kranjskem, po Goriškem, Istri, Spodnjem Štajerskem in v Dalmaciji, na Moravskem in v Bukovini. Dobro kopensko letino so pa letos imele: Galicija, Predarlško, Tirolsko, Gor. Avstrijsko, Solnograško in precej dobro tudi Češka. —

V Zagorju ob Savi sta nagle smrti umrla kar po vrsti dva delavca. V sredo, 1. julija, je v Bevkem zadela srčna kap oženjenega Franceta Dolar iz Slivnice pri Mariboru. Drugi dan je vsled mrtvouda obležal v Motezovem hlevu 45letni dninar France Roglič iz Kanderš. — Odtrgalo je prste na roki nekemu mizarškemu pomočniku v Potoški vasi. — Ogenj je napravil mnogo škode v gozdu med Bukovjem in Sv. Planino. Neki pastir je zakuril, pa mu je ogenj ušel po hosti in gorel celi dan. Na pomoč so prihitali tudi gasilci iz Trbovelj. — Požarna bramba se vendar enkrat ustanovi v Zagorju. V nedeljo, 5. julija je bil ustanovni shod v gostilni gospe Weinbergerjeve. — Semenj sv. Petra je bil primeroma precej slab. Vršil se je pod vtisom suše. Cena živina je padla. — Deževalo je 30. junija po vsej okolici po nekoliko. Le v Zagorju ne dobimo dežja, četudi ga zelo potrebujemo.

— **Nesreče.** Iz Štange nam poročajo: Pri nas se godi v zadnjem času nesreča za nesrečo. 17. pretečenega meseca je ubil vol z rogom posestnika Jožefa Marna. Zatem je kmalu padel s črešnje mladenič Jak. Kokovica in se pri padcu močno poškodoval. 30. pret. meseca je pa M. Doblekar, po domače „stari Adamovec“, padel s črešnje tako nesrečno, da je obležal mrtev na tleh. V Koških poljanah si je kmet Bučar zlomil pri padcu roko. Nesreča ne praznuje nikoli. — Suša je napravila velikansko škodo na njivah, travnikih in pri sadju. Hudi viharji, ki vedno razsajajo, so sklatili skoro vse sadje z dreves. Ne vemo, kaj bo, ako bode šlo tako naprej. Bog se nas usmili!

Cena živine je zelo padla. Ponekod živino koljejo doma. Mesarji so znižali cene mesu v Ptuj, Celju, Trbovljah in v Škofji Loki, le v Ljubljani so znižali samo goveje meso po 8 vinarjev od kilograma.

Kakšno bo vreme? Bo zopet še prelepo ta mesec. Rimljansko pravilo: Ka-

koršno je četrti in peti dan po mlaju, tako je cel mesec, ima svojo trdno veljavo. Po aprilovem mlaju četrti in peti dan je deževalo, oziroma snežilo, in bil je cel mesec moker. Po majnikovem mlaju je bila tretji dan predpoldnem rosica dežja, četrti in peti dan se je popolnoma zbrisalo nebo in bil je cel mesec brez dežja. Po junijevem mlaju četrti dan je bilo ponoči malo dežja, peti dan se je zjasnil, bilo je zopet brez dežja, le ob luninih spremenih: o prvem in zadnjem kraju in polni luni je bilo tupatam nekoliko dežja ker Heršeljnov ključ tudi nekaj velja. Vendar četrti in peti dan je gospodov, on prevlada petelina na turnu, žabe v luži in barometer na oknu. Kolikokrat je že hotel dež iti, je že kapalo, pa ga le ni bilo, ker četrti in peti dan po mlaju ni dovolil. Da, še čez novi mlaj je vplivalo, da se vreme ni izpremenilo takoj ob mlaju, ampak je bilo šele tretji dan nekoliko dežja ponekod. Pa tretji dan le malo pomeni, ker je bil četrti in peti dan po julijevem mlaju zopet lep, zopet ni upati ta mesec dosti dežja, le ob luninih spremenih ga zna biti kaj malega, morda ob zadnjem kraju kaj več, vendar ne dolgo.

Semenj v Črnomlju. Dne 30. m. meseca je prišel posestnik Mihael Sapčič iz Pribanc v Črnomelj na semenj kupovat par volov. Dva „mešetarja“ sta izvohala, da ima Sapčič pri sebi 400 K denarja. Eden ga je pregovoril, da naj gre z njim v neko vas pri Črnomlju, kjer bode kupil boljše in cenejše vole. Med potjo je mešetar tarnal proti Sapčiču, da je izgubil listnico z denarjem in začel preiskovati Sapčiča. Potegnil mu je denarnico iz žepa in vzel denar iz nje, potem jo pa utaknil Sapčiču nazaj v žep. Čes, da ni prava. Sedaj pa zavpije zadaj drugi lopov: „Tukaj je najditelj!“, nakar se je Sapčič obrnil, „mešetar“ jo je pa popihal v bližnji gozd, kamor mu je sledil tudi ta. Ko je Sapčič pogledal v listnico, je opazil, da je padel v roke lopovoma, ki sta mu pobrala ves denar.

Pivo, katero so gostilničarji podražili, se pridno bojkotira. Pri nedeljskem zajutkovnem koncertu, ki ga je priredilo ljubljansko veteransko društvo na vrtu „Narodnega doma“, je vsakdo najprej vprašal po ceni pivu. Nakor hitro je zvedel, da stane vrček 24 h, naročil je vino. Le redko kje si videl kak vrček piva na mizi. Gostilničarju to ni bilo všeč, zato je kmalu prelomil dogovor in nastavljal pivo staro ceno po 20 h. Proti koncu ga je pa začela peči vest in pivo je dobilo zopet novo ceno. — Na Koslerjevem vrtu je v nedeljo občinstvo tako bojkotiralo pivo, da je zmanjkalo steklenic za vino. — Od Device Marije v Polju se nam piše: Na polnoštevilo obiskanem sestanku gostilničarjev iz občine D. M. v Polju in Dobrunje dne 5. t. m. v Vevčah se je sklenilo prodajati pivo vrček 22 in tri desetinke po 14 h; poleg tega pa, da bodo z vso močjo vplivali na goste, da bodo mesto piva pili vino. Pri nas pivopivci odločno vztrajajo in ne pijo piva, temveč rajši vino. Ko bi se zgodilo to povsod, gotovo bi pivovarjari prodajali pivo po prejšnji ceni. —

Svobodomiselni nemški dijaki so hoteli jeseni se pripoditi v Inmost, Gradec,

in Prago, da pomnože število liberalnega dijaštva. Ker pa jeseni na avstrijskih vseučiliših brezdvomno zopet izbruhnemo nemiri, in ker bi vmešavanje dijakov iz nemškega cesarstva vedlo do ostrih konfliktov, je bavarsko naučno ministrstvo izdalo opomin na dijake, naj se ne upisujejo na avstrijska vseučilišča.

Iz Polhovega Gradca. Ob jako obilni udeležbi se je to nedeljo vršil shod »Kmetске zveze« v Polhovem Gradcu, na katerem sta poročala gg. poslanca Fran Povše in Jos. Gostinčar. Z velikim zanimanjem so sledili zborovalci poljudnemu in krasnemu govoru g. svetnika Povšeta, ki nam je razlagal izredno važnost deželnega zbora ter kazal pota, po katerih si naj kmetovalci, zlasti s pomočjo zadrug, predvsem prekoristne mlekarne, ki je pri nas še v povojih, a se bo lepše razvila, ustvarijo s samopomočjo boljše razmere. G. poslanec Gostinčar je poročal o delovanju državnega zbora ter nas navduševal za složno sodelovanje. V edinosti je ona nepremagljiva sila, katero morajo tudi na višjih mestih upoštevati. Da se za delavstvo od strani vlade mnogo več stori nego za kmete, najdemo vzrok v delavskih organizacijah. Tako naj se tudi kmetški stan potom »Kmetске zveze« združeno poteguje za svoje koristi. — Obema gospodoma srčna hvala in — živahni »Na svidenje!«

Članom raznih društev priporočamo knjigo „Knjigovodstvo I. del“ spisal Ivan Podlesnik. Za ustanovitelje in voditelje društev je ta knjiga neobhodno potrebna, ker nujno poleg praktično urejenega knjigovodstva tudi razna druga za poslovanje v društvih in vzdrževanje reda potrebna navodila.

Pa ne le članom raznih bralnih, izobraževalnih, konsumnih in drugih društev, ter tajnikom „Čebelic“ je ta knjiga potrebna, priporočamo jo trgovcem, obrtnikom, posestnikom, gospodinjam, sploh vsem, ki imajo kolikaj lastnega gospodarstva. Slovenci imamo pač premalo smisla za urejeno knjigovodstvo, zato tudi nimamo zadosti podjetnega duha, manjka nam prevdarka, kako bi to, kar imamo, bolje porabili, in ne znamo, kedaj bi se poslužili ugodne prilike, da povečamo svoje imetje. V tem pogledu nas tujec daleč prekaša; zato nas tujec izkorišča in bogati na naših tleh, od naših žuljev. Le oni, ki je na podlagi dobro urejenega knjigovodstva vsaki čas natančno poučen o svojem imetju in ima tako točen pregled o dobri in slabi strani svojega gospodarstva, le oni bo imel veselje in potrebno srčnost do podjetnosti in le oni bo vedno pravdo zadel.

Že stara prislovica pravi, da je red duša vsakega podjetja; glavni pogoj za red pa je, dobro knjigovodstvo. Torej Slovenci, ako hočemo ostati gospodarji na svoji zemlji, vzemimo v roke knjigovodstvo; potrebo in pravo korist te knjige spoznal bo vsakdo še le, ko jo bo pričel čitati in praktično rabiti. Vezana knjiga velja K 3 40 in se dobi v „Katoliški Bukvarni v Ljubljani“.

Gorenjske novice.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Dobro delo. Tečaja za izobrazbo bolniških strežnic se bosta iz naše župnije vdeležile dve članici Marijine družbe. Tečaj bo trajal en cel mesec; udeleženke bodo stanovale v „Marijanišču“. V pokritje stroškov je načelstvo hranilnice v svoji zadnji seji iz hranilničnih upravnih dohodkov dovolilo 60 kron prispevka.

Hranilnica in posojilnica je imela v prvi polovici tekočega leta prometa nad 400.000 kron. Vplačalo se je: Vlog 67.090 K 82 v, vrnjenih posojil 13.841 K 17 v, v tekočem računu 30.193 K 93 v, iz „Zveze“ 83.269 K 8 v; izplačalo se je: vlog 34.994 K 91 v, posojil 62.402 K, v tekočem računu 21.334 K 99 v, „Zvezi“ 76.412 K 96 v. Skupna vloga znaša sedaj 216.170 K 71 v, od katere je na posojilih 108.298 K 92 v, v „Zvezi“ pa ostala vsota. Število članov je naraslo na 97, število vložnikov pa na 409. Uradne ure so nedeljo, ponedeljek in torek.

Zavarujmo svoja poslopja. Dan na dan nam časopisi prinašajo žalostna poročila o strašnih požarih, strašnih toliko bolj, ker mnogokrat nesrečni pogorelci svojih poslopij nimajo zavarovanih ali pa za prav majhno svoto. Kakor se nam zdi skrajno lahkomišelnost in skoraj pregrešno, ako človek, ki ima v lasti premoženje, nima testamenta, tako lahkomišelnost in skorej pregrešno je, ako posestnik svojih poslopij noče zavarovati. Načelstvo hranilnice se večkrat naleti na take. Torej zavarujmo svoje imetje, seveda pri zanesljivi zavarovalnici. Ni nam biti glede tega v zadregi, ker imamo domačo zavarovalnico v Ljubljani. Zastopnik te vzajemne zavarovalnice za naš kraj je g. Jožef Kregar, mizarški mojster in posestnik v Vižmarjih št. 70. Do njega naj se potrudijo vsakdo, kdor še ni zavarovan ali pa želi glede tega pojasniti.

Sentvidci, bodimo pozorni pred preroki, ki hodijo okrog nas v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi. „Slovenec“ v št. 144 tega leta piše: Podlistki „Slov. Naroda“ so zadnji čas tako pornografični (nesramno umazani), da je res sramota za hišo, ki trpi tako berilo, in ne bi svetovali mladeniču, da si išče neveste v hiši, kjer se goji „Narodova“ morala. Vemo tudi, kako se je „Narod“ zadnje dni norčeval iz molitve in procesij za dež. In vendar imamo pri nas še ljudi, ki so naročeni na „Slov. Narod“ ter ga celo drugim posojujejo. Ogibajmo se teh ljudij kakor zgrabljivih volkov.

Na dan z dobrim časopisjem. Vzemimo roke zadnjo številko „Mladosti“ in preberimo zlasti natančno članka „Cerkve“ in „Skodljivci“.

Iz kamniškega okraja.

Iz Mekinj. Preteklo nedeljo, dne 12. t. m., se je vršil občni zbor tukajšnjega katol. slov. izobraževalnega društva ob obilni udeležbi. Najprvo je č. g. predsednik Fr. Rihar v imenu društva pozdravil navzoče, nakar je v eno uro trajajočem, mikavnem govoru poročal o svojem romanju v Lurd. Po končanem predavanju

je g. predsednik bodril in v nemal navzoče, naj se z vso vnemo oklenejo prepotrebne družstva, ki želi vsem, posebno pa še mladini, bistrim um in blažiti srce ter jih ohraniti na pravi poti v naših ozbiljnih dneh, ko toliko lažiprerokov na vseh koncih bega naše ljudstvo. Nato je poročal tajnik-mladenič Jože Hočevnar o delovanju društva v preteklem letu: 14. julija je predaval društvnikom vlč. g. kanonik J. Sušnik o zrakoplovstvu; vprizorilo je društvo sledeče igre z jako dobrim uspehom: 1. Mlinar in njegova hči; 2. Vaški skopuh; 3. Na betlehemskih poljanah; 4. Revček Andrejček; 5. Rudeči nosovi; 6. Martin Krpan, ter prizore: Mi brhki kuharji, Srečko v nesreči, Trije muzikanti; pri vseh prireditvah je izborni udarjal 19 članov broječi tamburaški zbor »Planinka«; pri istih je pogostoma prepeval močni društveni moški zbor. Društvo se je udeležilo s pevskim zborom blagoslovljenja društvenega doma v Mengšu; dvakrat je sodelovalo v Šmarci v tamošnjem izobr. društvu; pohitelo je z društveno zastavo na vrhniško desetletnico; nabavilo si je društvo vzajemno z mlad. Marijino družbo novo, dragoceno zastavo za 1500 kron; načrt je izdelal po danih motivih gosp. Trpin, izvršila je delo gosp. Repše v Ljubljani prav okusno; 28. majnika se je izvršila lepa slavnost blagoslovljenja nove zastave, ki je še vsem v najlepšem spominu; društvo je štelu v pretečenem letu 76 članov, katero število se pa bo precej pomnožilo. Knjižničar, mladenič Franc Sušnik, nam je povedal, da ima v knjižnici 180 knjig različne vsebine, ter da se bo to število kmalu zelo pomnožilo; posebno po zimi člani pridno beró; »Slovenca« sobotna številka kroži v 10 izvodih, izvrstna »Mladost« pa v dveh izvodih. O stanju blagajne nam je poročal blagajnik, trgovec Janko Pirc, da je imelo društvo v preteklem letu dohodkov 663 K 43 v, stroškov pa 696 K 43 v; stanje je bilo neugodno zato, ker je društvo prispevalo z znatno vsoto k novi zastavi. Naj izrečem tu v imenu obilnoštevilnih prijateljev društva javno zahvalo delavnemu odboru, posebno pa še vrlim mladeničem tamburaškega zbora »Planinka«, društvnim pevcem in pevkom, ter njihovemu vodji Nikotu Loboda, za vse trudopolno in požrtvovalno sodelovanje in pomoč pri društvenih prireditvah; topla zahvala tudi vsem, ki so povodom tako lepo vspele slavnosti blagoslovljenja nove zastave toliko storili in žrtvovali, bodisi pri olepšavanju cerkve in zunanjosti, bodisi pri ljudski veselici, posebno pa za res pridnim članicam-mladenkam! Vse naj živi Bog ter jim povrni! Delavnemu društvu pa ključemo: Le krepko in vstrajno naprej na započeti poti — proti višjim ciljem!

Društveni član.

g. Blamaža liberalcev v Krtini pri Dobu. C. kr. deželna vlada je z odlokom z dne 23. junija t. l., št. 13.950, pritožbe liberalne stranke proti volitvi novega občinskega odbora v Krtini z dne 11. svečana 1908 deloma kot neutemeljene, deloma kot nedopustne zavrnila. No, naprednjaki, ki se tako radi hvalite, da ste »poštenjaki« in silno »odkritosrčni«, ali razumete besedo »nedopustne«? Koliko neresnic ste raz-

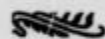
trosili! Koliko raznih dobrot obljubili! Zagotavljali ste, da bo vaša zmaga popolna. Pa vam je izpodletelo. Mi imamo sedem, vi pet odbornikov.

Iz kranjskega okraja.

Sitarska in žmarska zadruga v Strazišču se zelo lepo razvija. V prvi polovici tekočega leta je imela več kot 320 t soč. kron prometa, kar je gotovo velika vsota, če se upošteva, da se je ustanovila zadruga meseca maja lanskega leta. Z dobičkom že je sklenila zadruga prvo poslovno leto, torej je upati, da bo tudi tekoče leto doneslo zadrugi lepih uspehov. Sedaj ima zadruga v zalogi tudi zimo za zimnice, najboljše vrste, in jo oddaja po prav primernih cenah. Člani se zvesto in trdno drže zadruga in pričakovati je, da pristopi k nji še marsikateri, ki jo je doslej ogledoval še bolj od strani, saj zadruga dela za člane-zadružnike, ne pa za posamezne osebe.

V Šmartnu pri Kranju dobro deluje ondotna hranilnica in posojilnica. Kako nepotrebna je bila, kakor je pisal „Gorenjec“ ob njeni ustanovitvi, priča nam promet, ki ga je imela v šestih mesecih tega leta. Vložilo se je v tem času 84.669 kron, vzdignilo pa 23.953 kron. Posojil je bilo danih 97.184 kron, vrnjenih pa 48.909 kron. Vseh prejemkov je bilo 177.825,05 kron, izdatkov pa 173.317,38 kron, torej je znašal ves promet v pol letu 351.142,42 kron. — Pogorelecem v Srednjem Bitnu je dala 100 kron podpore. — Velika korist domače hranilnice se bo pokazala šele čez nekaj let, ko se zbere več rezervnega zaklada.

Za sv. Jošta nad Kranjem je bila nedelja po sv. Rešnjem Telesu zgodovinsko pomenljiv dan. Ta dan se je namreč na Gori obhajala prvič procesija sv. Rešnjega Telesa, h kateri so prihiteli okoličani v obilnem številu. Procesijo je vodil ob asistenci domačega g. župnika in ondotnega ekspozita veleč. g. monsignor Tomo Zupan, ki je imel za to priliko tudi v cerkvi primeren nagovor.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

Iz Štange. Pri nas vlada silovita suša. Dežja ni bilo že kapljice od Binkošti naprej. Pokončala je skoro vse sadje in naredila mnogo škode na polju in travnikih. Češnje so letos jako zgodaj zrele in jih je še precej veliko. Zato pa ne bo drugega sadja skoro nič. Zgodilo se je še več drugih nesreč. Kakor smo že poročali, je ubil vol z rogom Jožefa Marna, kmalu zatem je padel s črešnje J. Kokovica in se pri padcu težko poškodoval. 30. pretečenega meseca je padel s črešnje M. Doblekar, »stari Adamovc« in obležal pri priči mrtev. V Koških poljanah si je zlomil pri padcu s črešnje roko kmet Bučar. Kupčija z živino je silno padla. Domači mesarji plačujejo funt teletine po 16—18 krajcarjev, prodajajo pa kg à 70. Kam bo prišel kmet? — Vojvodinja Meklenburška je poslala 50 K za kruhe sv. Antona. Bog povrni!

Od Sv. Križa pri Litiji. Tihabojski pogorelci se srčno zahvalimo našemu do-

brotniku gospodu Antonu Kašmanu, trgovcu pri Sv. Križu. On nam preskrbuje hrano, pi-jačo, opeko po najnižji ceni in veliko celo brezplačno. Bog mu povrni stotero!

o Zagorje ob Savi. Nagla smrt. Velika nesreča je zadela 10. julija našo organizacijo. Nenadoma je pobrala smrt enega naših najboljših mož, lahko rečemo najboljšega, najbolj delavnega. Jakob Hrastelj, dvainštiridesetletni posestnik, usnar in gostilničar je obsekaval v petek zjutraj neko jelšo za živino, pa je padel tako nesrečno z drevesa, da je bil na mestu mrtve. Pokojni, odločen katoliški mož, je združeval v sebi najlepše vrline: dober gospodar in skrben oče v domači hiši, neumorno delaven za blagor bližnjega. Kjer se je delalo kaj za povzdigo gospodarskega, socialnega in krščanskega življenja, povsod je bil prvi. Ko se je ustanovilo krščansko delavsko bratno društvo, je bil zraven in dalj časa odbornik. Stavbnemu društvu je šel na roko s svojo veljavo. Bil je soustanovitelj in predsednik »Ljudske hranilnice in posojilnice«. Pred kratkim smo začeli zidati »Zadružni dom«, za katerega je mel veliko veselje in mnogo truda. Bil je dolgo let cerkveni ključar, in občina ga je volila za odbornika in svetovalca, tudi ud' krajnega šolskega sveta je bil. Hi kar je poglavitno: povsod je bil zelo delaven, in povsod je neustrašeno zagovarjal krščanska načela, za kar je zlasti pri naših razmerah treba celega moža. Pri vsem pa je bil ljubezniv, prijazen, ni rad koga žalil, v družbi vesel, da so ga spoštovali tudi tisti, ki so bili drugačnega političnega mišljenja. Kako velik ugled, kako spoštovanje je užival, je pokazal zlasti pogreb v nedeljo zjutraj ob 8. uri. Občinski odbor je bil polnoštevilno pričujoč, šla je vsa zagorska šolska mladina, šli njegovi prijatelji od blizu in daleč za krsto. Pred krsto so mu nesli šest vencev, ki so mu jih podarila naša društva in zastopi. Pravijo, da v Zagorju ni spremljalo pri pogrebu kakoga moža toliko ljudi, kakor rajnega Jakoba Hrastelja, in marsikatero oko se je porosilo, ko so ga devali k večnemu počitku. »Mi pa, dragi pokojni, mi, ki si nam bil več kakor prijatelj, brat si nam bil in oče upamo, da uživa tvoja duša plačilo v nebesih, saj je bilo vse tvoje delo obrnjeno v čast božjo in korist bližnjega, zato ti kličemo: Večni mir in pokoj ti daj dobri Gospod!« S temi besedami smo se poslovili na grobu od tebe, dragi Jakob. S temi besedami se poslavljamo od tebe na tem kraju, in želimo, naj tvoj duh še dolgo, dolgo let živi med nami in nas navdušuje za sveto krščansko delo. Z Bogom za ljudstvo! Sorodnike naj pa tolaži zavest, da rajni uživa v nebesih zaslužen plačilo, pri vseh dobrih ljudeh pa hvaležnost. R. i. p.!

Belokranjske novice.

Okoličani iz Gradaca in Podzemlja! Vsa Bela Krajina, kar je v njej poštenih, katoliških kmetov, vsi se ozirajo na Vas in Vas pomilujejo. Ravno pri Vas se mora gnezdit liberalizem, ravno iz Vaše srede izhaja liberalni listič »Belokranjec«, ravno med Vami agitira in dosega največ uspeha liberalna stranka, stranka, ki

nosi na svojem praporu načelo: proč od Cerkev, proč od Rima, proč od skale sv. Petra! — Dragi prebivalci iz Gradaca in okolice! Zakaj se tako spozabljate, da gojite kako na svojih prsih? Ali ste res že pripravljeni, da začnete z liberalci krhati skalo sv. Petra? — Ne moremo tega verjeti. Sv. rimsko-katoliška Cerkev stoji in bo stala, ko ne bo ne »Belokranjca«, ne njegovih urednikov, ne nas vseh, ki živimo. Spametujemo se o pravem času, kajti naš Gospod je dejal: »Čujte in molite!«

Iz Črnomlja. V Dobličah so ustano vili dne 5. t. m. liberalni dijaki javno ljudsko knjižnico z namenom, da bi začeli pola goma trovati naše ljudi z liberalnimi, brezverskimi in proticerkvenimi nauki. Toda stvar ni šla popolnoma gladko. Čestiti gospod župnik iz Črnomlja jih je povprašal, kdo da so, odkod in v čegavem imenu da prihajajo, kakšna načela da zastopajo? In glejte: na ta glavna in nad vse drugo važna vprašanja niso znali in niso hoteli dati odgovora. Naposled so se hoteli izdajati za verne katolike. Seveda so za čeli takoj nato zabavljati čez katolike in Cerkev, čez katoliške duhovnike in niso pustili g. župniku, kijih je samo vprašal, kakšna načela imajo, govoriti. Mi pa jih poznamo dobro: to so dijaki, ki spadajo med tiste, ki ob vsaki priliki, kjer nastopi kmet kot katoličan, na nj pljujejo, ga pretepajo, kakor so storili to v nemškem Gradcu na vseučilišču. Teh dijakov mi ne potrebujemo! — Črnomaljši, pokažimo našim liberalcem, da nismo od njih zavisni, da spoštujemo svojo katoliško vero, ki nam ni zaklenjena v predal, katerega vsak teden enkrat prezračimo! Zavedajmo se, da smo katoliki! Naša dijaška društva so: »Slovenska dijaška zveza«, »Danica« in »Zarja«. Vsa druga dijaška društva so liberalna.

Strelna in toča. V Bojanjavasi pri Metliki je udarila strelna v zvonik, ko je cerkvenik ravno zvonil. Strelna je prodrla skozi zid v zakristijo in cerkev, kjer je napravila nekaj škode. Med nevihto se je vsula toča in napravila po vinogradih mnogo škode. Nekaj vinogradov je docela uničenih.

Iz raznih krajev Dolenjske.

o Iz Dobrepolj. Pred nedavnim časom so se pri nas vršile občinske volitve in sicer v videmski občini. Kakor povsod, so tudi tu prepri med posameznimi osebami in tekmovalje, kdo bo župan. Volitev se je vršila čisto mirno. A glej ga spaka, po končanih volitvah pa umazani »Narod« prinese dopis, v katerem trdi, da se med 18 odborniki le 4 »klerikalci«. Torej sedi 14 pravih pristnih liberalcev v našem občinskem odboru in to v slavnih Dobrepolj, ki slove kot trdnjava S. L. S. Kako so se pa ti liberalci naredili, bomo pa to skrivnost takoj odkrili. Znani »Špiček« je sedel v gostilni in prisedel k ribniškima liberalcema Klunu ml. in mešetarju Križmanu, ki sta »Domoljubovim« čitateljem že znana, ker sta duhovnika prav po liberalno-intelektentno nahrulila. Zato sta si mislila, dajmo se maščevati in Dobrepoljce razdražiti, da se bodo prepirali, kateri so liberalci in kateri klerikalci. Tako je bilo narejenih onih

slavnih 14 liberalcev. Mi pa smo se pošteno smejali. Ni ravno častno za moža, če se meša med take liberalce, sicer pa »Špička« poznamo in njegovo žlahto. To-liko mu povemo, da če bo kdaj kateri odbornikov dišal po liberalizmu in ga zagovarjal, da bo letel iz odbora ven. Sram je vsacega našega moža, če bi mu kdo rekel, da je liberelec. Pri nas je beseda liberelec psovka. Zato se pa naši odborniki po »Narodu« ne puste hvaliti, vprašajte tega ali onega. Naše občine so liberalizma čiste, in take naj ostanejo!

o Iz Št. Jerneja. Pred kratkim sta obiskala tukajšnji samostan oo. kartuzijanov dva visitorja, č. g. Peter Pepin z Angleškega in P. Leonard iz Španije. Od tu sta se podala k glavnemu kapiteljnu v Lucca, Italija. Iz tukajšnjega samostana je odpoklican č. g. P. Mavricij Scholer na Angleško. Bival je tu od početka, ko se je samostan jel zidati. Rojen je v Bartenheimu na Nemškem. Gospod se je v teku teh let slovenščine v besedi in pisavi popolnoma priučil. Bil je silno ljubezniv in postrežen. Vsem nam je žal za njim. — Škratice še sedaj ni popolnoma izginila. Sedaj se pojavi v tej, sedaj zopet v drugi vasi. Že imamo mrličev in mrličkov stoindvajset. — Grozna suša nas je stiskala zadnji čas. Bali smo se že za trto. Petega julija na večer, pa zopet sedmega dopoldne, nam je namočil za debelo brazdo na globoko. Po travnikih se pa še nič kaj posebno ne pozna. Široke razpoke še vedno reže in prosijo pihače.

o Iz Hlinj na Dolenjskem se nam poroča: Huda suša vlada pri nas že dolgo časa; najhujše je pa to, da primanjkuje pitne vode za ljudi, za živino je pa tudi samo še nekaj blatnih kapnic. Če nam ne pošlje Bog kmalu dežja, bomo prisiljeni voziti vodo iz oddaljene Krke. Zraven so pa še pota v jako slabem stanu. 1. t. m. nas je obiskal deželni glavar g. Šuklje z gospodom stavbenim svetnikom Klinarjem in drž. in deželnim poslancom Jakličem, da vidijo sami bedo ljudstva in se prepričajo o škodi, ki jo je povzročila neznosna suša.

o Iz Loškega potoka. Za »Taborom« je pa »Dekliška zveza« priredila prejšnjo nedeljo svoj shod. Predaval je č. g. Vovko: »O stanju žene pri starih narodih in povzdigi iste po krščanstvu«. Popisal je žalostno stanje žene pri starih Grkih in Rimljanih, kjer jim je bila še žalostnejša usoda odmerjena kot sužnjem. Nobene izobrazbe, nič samostojnosti, nikake prostosti, zakonska vez nad vse rahla; zato je kmalu sledil propad ženske, družine, rodbine in konečno celega naroda. To kaže zgodovina onih narodov in obenem pokaže, kaj je žena v človeški družbi, — kot steber družine tudi steber človeške družbe. Obupno stanje ženske pa se je predur-gačilo z naukom našega Izveličarja. Krščanstvo pa da človeške pravice tudi ženski in jo daje možu kot družico in pomočnico in ne kot sužnjo. Za zboljšanje svojega stanja se ima ženska zahvaliti le krščanstvu. — Predavanje je bilo jedrnat in zanimivo. Že itak lepo snov je spretni govornik podajal v živi poljudni obliki in večkrat osolil s kako šaljivo, kar je predavanje dobro poživilo. Za trud in zanimi-

vi govor najiskrenejša zahvala gosp. govorniku! — Dajte se kaj kmalu zopet videti v naši D. Z. Udeležba je bila jako dobra. Po govoru je pristopilo 16 novih članic. Dekliška Zveza se zelo veselo razvija in množi. Veselilo nas bo, če sosedni »Glas«, ki je sedaj kot tak zaživel, tudi prične z ženskim oddelkom; gotovo si naše sosede tudi žele izobrazbe in poduka in mu bodo hvaležne kakor smo me našemu »Taboru«. In potem šele bo zamogel »Glas« tekMOVATI z našim vrlim delavnim »Taborom«! Torej gosp. sosed!

d Krška okolica. Ponesrečil je cerkljanski kaplan gospod Kreč. Peljal se je v Brežice, med hudo uro je treščilo nedaleč od voza, kaplan pade in si nad členkom noge zlomi. — V kratkem smo imeli tri požare. V Vrhuljah je deček streljal in zažgal kozolec poln krme in snopja. V Ivan-dolu je treščilo v hišo Petričke. Zgorela sta tudi pod in hlev. Na Drnovem je deček kuhal kosilo, ponev z mastjo se prevrne, streha se vname in pogorele so trem gospodarjem hiše in druga poslopja. Vnemali sta se tudi dve drugi hiši, pa skupno krepko delo brizgalnic iz Cerkelj, Leskovca, Krškega in vojaške, je obvarovalo 90 hiš broječo vas žalosti in revščine. — V Krškem se je ustanovilo društvo za oskrbo zanemarjenih otrok tega sodnega okraja. Dela bo dovolj. V Trnju se je dal v cerkev zapreti desetletni šolarček. Bil je v cerkvi celo noč, oropal pušico, pa vzel le kronice, drobiž je pustil; imeli so ga še tisti dan. — Suša je tudi v naših krajih naredila veliko škodo. Slive so bile zelo polne, pa precej jih je že vsled suše odpadlo, isto je z jabolki. Sava je tako nizka, da skale v njej z dinamitom razstreljujejo. — Trta je v vseh vinogradih nastavila zelo bogat zarod. Bog nas varuj toče in da bi saj enkrat do dobrega namočilo, in upati smemo obilne trgatve.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

i Konjska bolezen. Velike neprimike imajo konjski posestniki, ker se opazujejo slučajni boleznir smrkavost. Marsikod zapro hlev, prepovedo vodo in posestniki morajo goniti konje k vizitacijam. Pretekli teden so vozniku Blaju celo ustrelili par konjev — pa menda vendar niso bili tisti, ki so na pepelnico vozarili dekanu ploh. Mi ga ob ti nezgodi vseeno pomilujemo.

i Nova cerkev v Zireh. Upati je, da bode po dolgih prepirih dobila lepa in dobra župnija Zire tudi krasno novo cerkev. Na ostrežju že stoji sedaj zastava. Z božjo pomočjo bode gotovo tudi nadaljno delo se dalo dovršiti.

i Huda mora. Črnovrške prav pogosto tlačir huda mora v osebi učitelja Silvestra. Upamo pa, da se bodo Črnovrški letos s kakim izgovarjanjem znebili te more.

i Huda suša. Tudi po idrijskih hribih se je pokazala precej huda suša. Sena bode zelo malo in ubogi kmet bode skoro ob vse, ker edini njegov zaslužek, živina, ne bode imela nobene cene. Občine bi morale pritiskati, da bi se dobile državne in de-

želne podpore. A nekateri naši župani in njihovi tajniki se menda zelo malo brigajo za kaj drugega kot za županske nagrade in tajniške plače.

i Lep napredek. Županija Spod. Idrija zelo lepo napreduje, odkar je dobila neumorno delujočega kaplana Mraka. V tem prej liberalnem gnezdu se bodo ljudje prav v kratkem do cela otresli liberalnih pijavk in mokraških modrijanov.

i Vesela novica. Po Zavracu in Gorah so menda nekateri zelo zagrizeni ljudje začeli čitati poštene liste in dobre knjige. Upajmo vsaj, da se bode tudi v teh krajih kaj zjasnilo.

i Dobrodelnost. Ker moramo edinole pravi katoličani opravljati vsa dobra dela usmiljenja, zato bi bilo dobro, da bi se tudi iz naših Marijinih družb oglasilo nekaj vrlili in močnih deklet za tečaj za izobrazbo bolniških strežnic. Rešile bi potem ta dekleta tudi življenje onim strašnim gadom in modrasom, ki nas sedaj pikajo. Kedar bi bila Kristanca ali pa druga mokraška ali liberalna glava v hudi bolezni in smrtni nevarnosti, bi se dobila pri teh dekletih pomoč. Kristan je hotel odpraviti vse ženske redove, a ko je njegova civilna žena zbolela — je bila pa dobra usmiljenka, da ji je stregla v hudi bolezni. Dobrodelnosti ni najti pri liberalcih in mokračkih. Kako bodo ti ljudje osrečili svet? Pa pustimo pri miru te slepice ljudstva in v jubilejno krono Nj. Veličanstva našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. vložimo ta biser, da se jih bode iz naših vrst nekaj posvetilo v pomoč največjim revežem — bolnikom.

n »Naprej« našteva resnične in neresnične osebe katoliške stranke, ki so se baje pregrešile proti poštenju ali sramežljivosti. V to stranko šteje duhovnike in vse, ki imajo kako zvezo z duhovniki, ki duhovnikom služijo ali ki prejemajo od njih dobrote. Potemtakem spada semkaj tudi Kristan, ki je pred nekaj leti beračil v frančiškanskem samostanu na sv. Gori. Iz vseh držav išče »katoliških škandalov«. Nesparten trud! Anton bi bolje storil, ko bi sebe pa svoje sodruge pogledal — iskati ni treba — in imel bi veliko več gradiva za svoj lačni »Naprej«, posebno zdaj, ko je tu čas kislih kumar. Mi bi iz njegove vrste naštevali take, pa bi bilo predolgo. Hitro pa bi bili pri koncu, če bi imenovali noštene socialdemokrate idrijske. Kako že pravi pregovor? Sova senici glavana pravi. To se pravi slovenski: Sova, ki ima sama debelejšo glavo kot senica, pravi senici, da ima predebelo glavo.

Vipavske novice.

n Spravna pobožnost. Da se vsaj nekoliko zadosti za nedolžno kri, ki jo je pretil zlobni morivec ranjkega g. dekana vipavskega, se je priredila dne 16. julija v Logu pri Vipavi spravna pobožnost in obenem tridesetnevnica po blagem pokojniku. Bilo je več svetih maš, ob 8. uri pa slovesni rekviem. Verniki pa so darovali sveta obhajila za pokoj dekanove duše in pa v ta namen, da pravični Bog ne bi kaznoval vipavske doline za kri, ki vpilje proti nebu, kakor je vpila kri umorjenega Abela.

v Vrabče. Velika suša je tudi pri nas napravila ogromno škodo. Kar ni uni-

čil črv in gosenice — na samih črešnjah več kot 5000 K škode — ukončala je suša. Po zadnjem dežju je komaj malo oživela narava. Vođe je manjkalo vse povsod za ljudi, zlasti še za živali. V vasi Griže čutili so to prav posebno. Močno je torej želeli, da obljubljeni, zagotovljeni kapnica za Griže že skoro pride v delo. Potreba je res nujna. Srečnejši v tem oziru so Jakovčani, ker imajo že dodelano kapnico. Kolavdacija se je vršila vprav te dni. Delo hvali mojstra Stoparja. — Mladeniško gibanje je zadnji čas — menda tudi le radi strašne vročine, nekam zastalo. A že se čuje zopet, da mislijo prirediti prav zabavno veselico s primerno igro in pokazati, da še žive in se po končani košnji z vne-mo in veseljem lotijo nadaljnega izobraževalnega dela, pa ne z godbo in nad vse kvarnim plesom. Le na noge mladina in kmalu nas razveselite z igro in drugo pošteno zabavo. — Žalostno pa je bilo na dan 5. t. m., ko smo zakopali 20letnega mladeniča A. K., tihega in mirnega, a ne ravno trdnega zdravja, ki si je v zmedenosti duha z vrvjo končal mlado življenje. — »Novo vero« je oznanoval v zadnjem času neki »misijonar«, tam nekje od Slavine doma, našim nasprotnikom. Kaj vse jim je naklobasal, se pokaže morda kmalu. Naj jim ne škoduje ravno preveč taka klobasa-rija.

n Iz Podrage. Zamorca je hotel prati »Notranjec«, ko je poročal, da je učitelj Del Cott dečkoma samo pihnil v usta, a ne pljunil. Pa preiskava, ki se je vršila dne 23. junija, je dokazala, da je »Domoljub«, ko je pisal o nove vrste pljuvalnikih g. učitelja, popolno resnico poročal. Ali bi ne bilo pametnejše, če bi bil »Notranjec« molčal? — Občinske volitve, ki so se vršile 4. januarja t. l., je deželna vlada zaradi protipostavne razglasitve razveljavila in 9. t. m. se vrše nove volitve. No, naši liberalni mogotci so s tem zopet za eno blamažo bogatejši. — Izobraž. društvo je priredilo na god cerkvenih patronov, dne 12. julija, ob 1/24. veselico s petjem. Predstavljali sta se tudi igri: »Pri gospodu« in »Vrban Smukova ženitev.« »Kmetijska čitalnica« je pa, kakor že običajno, ta dan pokazala ves svoj napredek z javnim plesom, na katerega je menda povabila godce z Ricmani. — Zavedni Vipavci, svoji k svojim!

V okrajni cestni odbor vipavski je imenoval deželni odbor g. Jožefa Petroviča, župana v Vipavi, in g. Jožefa Ferjančiča, bivšega župana v Budanjah.

n Romanje. Dne 5. in 6. julija smo bila dekleta slapenske Marijine družbe s svojim gosp. župn. na sv. Gori. Bile smo prav vesele in zadovoljne pri svoji svetogorski Materi. Hvala našemu gospodu župniku, da so šli z nami, in pa za lepe besede, ki so nam jih govorili na sv. Gori. Obetamo, da bomo vse tako storile, kar ste nam priporočili. Hvala pa tudi prečastitim patrom za trud, ki so ga imeli z nami. Naj vam vse to bogato povrne Marija!

n Odlikovanje Marijine hčere. Habetova Ivana na Gočah služi že nad 40 let v eni in isti hiši. Pred kratkim je dobila sve-tinjo za 40letno zvesto službovanje. In če je že kdo zvesto služil svojega gospodarja,

služila ga je ona. Lahko jo postavimo vsem poslom kot najlepši zgled, kakšen naj bo posel, da bo gospodar ž njim zadovoljen. In to je tudi posebno povdaril gospod voditelj pri shodu Marijine družbe goške, ko je pridni Ivani pripel zaslužno svetinjo. Zares, bilo je to lepo in pristrčno slavlje. Dekleta so spremila svojo sestro z zastavo v cerkev in iz cerkve na dom. K sklepu so pa vrli goški pevci zapeli še cesarsko pesem. Tako je, če je človek vesten in pošten. Vse ga ima rado, Bog in ljudje, in odlikuje ga sam presvetli cesar. V naši roki je torej čast in priznanje, pa tudi sramota in preziranje. Vsak je svoje sreče pa tudi nesreče kovač. Vrla Ivana naj pa še dolgo let čvrsto in ponosno nosi zaslužno svetinjo.

n Vabilo. V Ljubljani štrajkate in nečete piti piva, ker je predrago in pijete rajši vino, ki je tudi boljše in bolj zdravo. Pri nas na Vipavskem imamo še dosti vina in je prav izborna kapljica. Za vrček, t. j. pol litra piva zahtevajo od vas 24 vinarjev, pri nas pa dobite pol litra izbornega vina za 15 do 16 vinarjev, kolikor ga hočete. Da boste torej mogli še nadalje štrajkati in popolnoma vgnati v kozji rog ohole pivovarjarje, vabimo vas, pridite k nam na Vipavsko po vino, ne bo vam žal, prav z veseljem boste lahko štrajkali proti pivu, ko okusite izborno vipavsko kapljo.

n Dežja smo še precej dobili v zadnjih dneh. Zemlja se je zelo oddahnila in ni več tako grdo rujava, kot je bila prej. Dobri Bog nam le še kmalu zopet daj dežja in veselimo bomo čakali jeseni, kajti trta je bogato obložena.

Iz reške doline.

Izobraževalno društvo, ki se osnuje na Premu, strahovito skrbi Notranjčevce. Boječ se, da bi mladina vdobila nekoliko več izobrazbe, kakor pa se jim je nudi po raznih liberalnih brlogih, ki nosijo sicer ime „čitalnica“, ščuvajo stariše, naj ne puste svojim otrokom, da bi pristopali v društvo. — Samo 5 „duševnih rev“ se je oglasilo za društvo, piše Notranjec. No, če se za društvo ne zanima nič več kot 5 duševnih rev, potem društvo itak ne bo obstalo, čemu potem krič? In to, da pristopajo „duševne reve“ (mimogrede pripomnimo, da imajo vsaj dvakrat toliko inteligence, kakor Notranjčev dopisnik, „lepi“ Polde), saj zato pa se ustanovi društvo, da bo iz „duševnih rev“ delalo duševno krepke fante in može, da bodo lahko znali presoditi, je li več vredna „klerikalna reva“, ali pa „napredna izobrazba“ trnovskih čitalničarjev, ki po Trnovem hiše mažejo in po cestah lestve prenašajo in vodnjake onesnažujejo itd. G. župnik Škrjanc je pa dovolj možat, da bo šel krepko naprej preko takih surovin, ki po Smrjah zgago delajo in ki se jih v Trnovem že lastni pristaši sramujejo.

Naslikala sta se. Notarjev „kanclaj-direktor“ in pa učitelj Fortunat sta skovala v Narodu nek dopis, kjer sta podala verno sliko svoje notranjosti. Z dopisom sta imela namen, narediti med našimi somišljeniki spor, ki se jima je pa ponesrečil. Dopisnika sta „preštudirala“ svojo notranjost in spoznala sta, da bi bila onadva zmožna tudi te podosti, da bi magari svojega prijatelja ovadila,

če bi se šlo za kako njuno malenkostno korist. Tako gospoda, nas veseli, da sta povedala, kake podlosti sta zmožna! O tem pa, kar si v Narodu zmišljujeta — na kar se nam pa ne zdi vredno odgovarjati — to vama pa niti vaša napredna inteligenca ne veruje. No, pisar Val si lahko zmišljuje, ker ima čas, saj nima nič očetovskih skrbi. Ta človek je kar skakal od besnosti, ko je Slovenec navedel nekoliko njegovega nereda v pisarni. Da bi se pa mi obširno bavili z njim, je pa premalenkosten in brezpomemben. Bistriška inteligenca — med katero pa Vala ne moremo šteti — ga trpi po sili v družbi. Vse govori, da če bi le nekoliko bolj presodil sebe, se nebi nosil tako ošabno in ne silil v družbo, za katero ni sposoben. Naša inteligenca ima posebno „čast“, da ima v svoji sredi tudi take neinteligente. Učitelj Fortunat bo pa že vdobil odgovor drugje. — V Trnovem hoče ustanoviti društvo „kolledvarjev“, da bi v njem razširil svoj liberalizem; vpitja je pri nas že tako dovolj, ni treba, da bi jih on še vadal za to.

Vžgalice krš. soc zveze se vdobe v v naši dolini v sledečih trgovinah: Gosp. društvo v Trnovem, Metod Žnidaršič na Premu in v Vrbovem pri trgovcu Bernetu. Somišljeniki! le v tiste trgovine, ki imajo naše vžgalice.

Bistriški župan „don“ Albert je postal tudi Notranjčev dopisnik. G. Albert, pazite, sicer jo znate skupiti! Za enkrat vas pustimo mirno, a drugič bo drugače! Vas pa ne bomo vpraševali za dovoljenje, če smemo pisati v Domoljuba ali pa Slovenca. Masla bo pa pri vaših več, kot pa pri nas! G. župan je pa takoj pokazal, da je začetnik. Piše: Slovenec denuncira, kakor plačan vohun; župan je seveda mislil, da je dopisnik plačan, a ne Slovenec, no pa kot začetniku mu ne zamerimo. A to naj pa pazi, da ga Gosp. društvo ne bo speklo!

Iz raznih krajev.

Ponikve na Goriškem. Pri nas še nimamo izobraževalnega društva; zeleti bi bilo, da se kmalu osnuje skupno za Št. Vidsko goro in Ponikve. — Toča je dne 30. junija uničila nekaterim posestnikom naše občine skoro vse poljske pridelke. — Pred praznikom Sv. Cirila in Metoda zvečer so zažgali naši mladenci na nekem hribu velik kres. Strel iz topičev se je razlegal daleč tja po tolminskih hribih.

Pri občinskih volitvah v Krminu na Goriškem so bili izvoljeni kandidatje Slovenske Ljudske Stranke.

Iz Kuželja. Dne 7. t. m. so se ogledali premogovniki prostosledi učitelja Ivanetiča na kranjsko-hrvaški meji v Kočevskem okraju na onem mestu, kjer je bilo do sedaj glavno delo. — Navzoči so še bili trgovci Ivanetič iz Celovca, Pleterski iz Ljubljane, Skutečki iz Linca. — Pregled je izvršil rudarski inženir iz Celja. Navzoča sta bila tudi rudar Piškur in kovač Skvarč, ki je že pred 15 leti tu našel sledove premoga. Premog bode baje jako fin.

Suša in državna podpora.

Letošnja suša je napravila, kakor je pokazala prva košnja, na Kranjskem Štajarskem in Primorskem ogromno škodo. V najboljših krajih je sena 1/3 manj kakor druga leta, v nekaterih krajih pa je suša tako vzela travo, da se ni moglo kositi. Pa ne samo to. Tudi pridelki na njivah so zelo trpeli po suši, in če bo šlo tako dalje, tudi otave ne bo.

Ljudje so vsled tega v skrbeh. Seno je drago, ker ga je malo, in še vprašanje je, kje ga za drag denar kupiti. Kaj toraj storiti? V nekaterih krajih tiščijo ljudje z živino na trg. Cene živine so vsak teden nižje in še prodati se ne more. To bo treba na kak način ustaviti, če ne bodo nakateri kraji ob vso živino. Prihodnje leto bo pa nastala splošna draginja pri mesu in mleku, ker ne bo živine Kmet bo od draginje pač malo imel, ker bo srečen tisti, ki bo obdržal živino čez zimo.

Da se tej nesreči odpomore, je tudi dolžnost države, da se zavzame za nesrečne poljedelce, ker je sila velika in potreba nujne pomoči. Kmečke zveze in tudi drugi možje so se obrnili do poslancev, da naznanijo vladi potrebo, pojasnijo stališče poljedelcev in zahtevajo nujne podpore. To so poslanci tudi storili. Vložili so, kakor ste brali, nujne predloge, se posvetovali in storili vsa pota pri raznih ministrstvih za pomoč. Vsled tega je sklical poljedelski minister 7. julija posvetovanje zastopnikov kmetijstva, da sliši o potrebi in nasvetih poslancev, kako začeti s pomočjo. Potrebo na Kranjskem je temeljito opisal g. svetnik Povše. Sklenilo se je, da se začne z nakupom sena, otrobov, preš in žita v krajih, kjer ni bilo suše, se pripelje k nam in se bode oddajalo kmetovalcem po znižanih cenah in kjer ne bode mogoče takoj plačati, se bode tudi za denar čakalo. Ministrstvo je pripravljeno z akcijo začeti.

Izposlovati bode treba na železnicah nizke cene za prevažanje sena iz daljnih krajev. Ministrstvo mora pa tudi počakati, da dobi od deželnih vlad natančna poročila o škodi in potrebi klaje.

Možje kmetovalci! Kakor vidite, je ministrstvo pripravljeno, treba je le, da pritistete na županstva, da škodo takoj precejajo, naznanijo, koliko bode potreba klaje, okrajnim glavarstvom, te pa deželni vladi, da pridejo hitro poročila na Dunaj. Na vas je toraj ležeče, da bo prej došla pomoč.

Sedaj pa še nekaj! Pomoč je gotova. Svetujemo vam, da ne tiščite preveč z živino na trg, ker se s tem še bolj oškodujete. Čim več bo živine naprodaj, tem ceneja bode. Toraj malo potrpljenja!

Najnovejši dogodki.

Velika tatvina.

V nekem genovskem hotelu je bil ukraden agentu Peyrouseju kovčeg, v katerem so bili briljanti, vredni 600 tisoč lir.

Grozno vročino

imajo v New-Yorku. Na solnčarici je umrlo 6. in 7. t. m. 24 oseb.

Beg iz norišnice.

Iz norišnice Steinhof je pobegnil nekdanji izdajatelj »Kriminalzeitung«, Löwendahl. Svoj čas so ga zaprli zaradi izsiljevanja, a ga internirali trajno v norišnici. Mož je s pomočjo neke visoke dame pobegnil.

Poneverjenja v Kijelu.

Zaprli so v Kijelu dva višja uradnika mornariškega provijantnega urada, nadalje prokurista in lastnika dveh flensburških tvrdk. Dognano je, da se je poneverilo v Kijelu en milijon mark državnega denarja.

Pokvarjeno mleko.

Iz Alencona poročajo, da je obolelo v Domfrontu 50 oseb, ki so pile pokvarjeno mleko. 7 oseb je že umrlo.

Velikanski petrolejni požari v Galiciji.

Lvov, 10. julija. Petrolejni požari v Boryslavu divjajo dalje in se vedno bolj razširjajo. Sodijo, da bodo požari trajali še celi mesec.

Vojašnica se podrla.

Peterburg, 10. julija. Tu se je podrla neka vojašnica, ki jo pravkar grade. 40 delavcev je zasutih.

Potresi na Koroškem in Štajerskem.

Dne 10. t. m. zjutraj ob 3. uri 15 min. so čutili precej močan potresni sunek v Gradcu, Trbižu ter raznih krajih Goriške.

600 poslopij pogorelo.

iz Lvova poročajo, da je v kraju Podubce pogorelo 600 poslopij. Nad tisoč oseb prenočuje na prostem.

Polovica mesta zgorelo.

V Three Rivers Quie v Ameriki je zgorelo 300 hiš, skoraj ves trgovski del mesta.

Da se umrljivost otrok krepko zmanjšuje, je brezpogojno potrebno, da se v vročih poletnih mesecih nevarnostipolno, sveže kravje mleko popolnoma opusti in namestu njega lažje prebavljiva, vedno enaka, nikako prebavno motenje proizvodjujoča hrana daje. Tem zahtevam ustreza najbolje stara in poznana Nestléjeva otroška moka, ki se kuha le na vodi in daje najboljšo otroško hrano. Zabranjuje bruhanje in drisko ter odstranja že obstoječa prebavna motenja. 1611

ŽITNE CENE.

Ljubljana, 14. julija.

Pšenica, domača	24.—
Rž	20.—
Oves	18.—
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	19.—
Proso, rumeno	16.—
Ječmen	18.—
Fižol, rdeč	22.—
Fižol, koks	22.—
Fižol, mandalon	20.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj, 11. julija:

85, 4, 82, 12, 37.

Gradec, 11. julija:

60, 70, 39, 36, 27.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoška prekomorska družba.
Odpušča se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri »Figovu« 1878 26—10

Vsi zdravniki

priporočajo »Feelin«
milo, ker po uporabi
tega vse bradavice in
gubice na obrazu, ogrci,
pege, rdečica na nosu
itd. brez sledu izginejo
in ker je »Feelin«
zajedno najbolje toa-
letno milo za dnevno uporabo »Lovacrin«
milo je najboljšo sredstvo za čiščenje in go-
jenje las, ter najbolje sredstvo, da postanejo
lasje lepi, prepreči izpadanje las, plešo in bo-
lezni v glavi, napravi lase goste in mehke.
— Cena »Feelin« ozir. »Lovacrin« milu:
1 kom. K 1.—, 3 kom. K 2-50, 6 kom.
K 4.—, 12 kom. K 7.—. Pošilja M. Feith
Nachf., Dunaj, VII., Richtergasse Nr. 9.
Dalje se dobi v mnogih drogerijah, parfume-
rijah in lekarnah države. 1404

Priporočam gg. cevilarjem in p. t. občinstvu
svojo
novo
trgovino z usnjem
in vsami čevljiarskimi potreb-
ščinami v Ljubljani sv. Petra
cesta 2, nasproti cerkve trančiškanov.
Izkušal bom, da z dobrimi blagom in nizkimi cenami
zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska.

2844 52—10

K. A. Kregar.

Najboljši češki izvor!

Ceneno posteljno perje!

1 kg novega, sivlega, skublje-
nega, dobrega goslega perja
2 K; 1 kg boljlega 2 K 40 v.,
polbelega 2 K 80 v., belega
4 K, belega skubljenega 5 K 10 v.,
1 kg izredno finega, snežno-
belega, skubljenega 6 K 40 vin.
in 8 K; 1 kg sivlega puha 6 K
in 7 K; 1 kg belega puha 10 K;
Pri odjemi 5 kg se pošlje franco.

najfinejši prani puh 12 K. — Pri odjemi 5 kg se pošlje franco.
Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega,
jako trpežnega, rdečega, modrega, be-
lega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica, 180 cm dolga,
116 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm
široka, napolnjena z lepim, mehkim račitjem perjem 16 K, z
izredno finim polpuhom 20 K, z najfinejšim sivim puhom
24 K, posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine
24 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava
dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franco. S. BENISCH
v Dšenici št. 71. — Ceniki zastoj in franco. 1594 25—1

S. Benisch

Eden ali dva vajenca

za pekovski obrt se sprejmeta takoj v do-
bro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna
izobrazba in preskrba z obleko in hrano za čas
učne dobe. — Pojasnila daje Avg. Jenko,
pek. mojster, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 7.

1489 5

Priložnostni nakup!

Namesto gld. 10.—, samo gld. 1-75
(30.00 komadov prodanih)
stane lepa »Gloria« srebrna s plombo
36urna anker-remontirna žepna ura,
primo kolese s lepim glavir. okrovjem s sek.
kazalcem in lepo poslat. ali posrebr. veritico
z obeskom, natančno iđoča za samo 1 gld. 75 kr.
Dalje ponosim pozlačeno, 36urno (vele-
prima švicarsko kolese) remon. uro z lepo poračeno veritico
za samo 2-50 gld. Za vsako uro triletno pismeno jamstvo.
Po povzetju pošilja: 1648 1—1

Izvoz ur KOHANE, Krakov št. 48.

Na neugajajoče denar nazaj. — Načigi so naročili po dvakrat.

Posestvo

z vsem gospodarskim po-
slopjem se proda iz
proste roke na Kožljecu
pri Polici. Obsega 56
oralov sveta. Vse je še
v dobrem stanu. Cena
se izve pri Jos. Zu-
pančiču, Zgornja
Draga štev. 4, pošta
Višnjagora. 1688 2—1

Učenca

za pekovsko obrt sprej-
me takoj F. Lojke, pe-
kovski mojster, Idrija.

Lastniki gramofonov!

Prina-
kupu 6
plošč
naen-
krat
ali tudi
posa-

meznih z gotovo znamko
dobite eno ploščo zastoj!
Izborna zaloga gramofon-
skih in fonografskih plošč
od 11 K, oz. 40—600 K.
Dobe se plošče in valjarji
1226 vseh vrst. 5

Valerija Kirchner,
Dunaj I. Kolowratring 7—n

Salke Alsenburg.
Tobak A tenburg.
Strojari, elektr., papir,
avtomob. plin, vod. lebn.
Programi zast.

Herdani-jeva šola

z internatom, Praga,
Krakovska ul. 21.

Prvi in najstarejši vojaški pri-
pravljalni zavod. Točja za ka-
deto se prične 15. julija. Točja
za enoletne prostovoljce pa
2. septembra. Potrebna prediz-
obrazba: nekaj razredov srednje
ali meščanske šole. — Prospekt
1690 zastoj. 1—10

Na revmi

in trganju bolehaljo-
čim naznanim rad
zastoj pismeno, ka-
ko sem bil ozdravljen
svoje mučne, zasta-
rele bolezni.

Karol Bader
Kosakova (München)
Kurfürststr. 40. 1695

Prodaj se posestvo

obsegajoče lepo, novo
hišo, sadni vrt, njivo,
travniki in gozd. Lahko
se redita 2 kravi in trije
prašiči. Posestvo je od-
daljeno pol ure od farne
cerkve. Več se izve pri
Mar. Godina, p. Dole
pri Litiji. 1706 2—1

Leposlovni mesečnik

»Dom In Svet«
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v
Ljubljani.

SOMIŠLJENIKI!

Da razprodaja užigalic S. K. S. Z., ki
jih je le-ta založila v korist obmejnim Slo-
vencem, napreduje, to je gotovo. Prav ta-
ko je pa tudi gotovo, da bi bile te užiga-
lice lahko že v zadnji vasi danes vpelja-
ne, da je storil vsak somišljenik svojo
dolžnost.

Somišljeniki! Vzdrinite se torej že
konečno ter deluite na to, da je ne bo
trgovine, ne trafike, niti gostilne, pa tudi
nobene privatne hiše ne, v katerih bi se
ne prodajale, oziroma izključno rabile le
te naše užigalice.

Ne kupi tobaka, niti smodke, niti ciga-
rete v trafiki, ki nima teh naših užigalic
naprodaj! Ne kupi niti kave, niti soli, niti
riža v oni trgovini, kjer nimajo teh naših
užigalic naprodaj! Ne pohajaj v gostilno,
v kateri se ne rabijo naše užigalice!

V slogi je moč! V delu je spas!

S. K. S. Z. v Ljubljani.

Skrivalnica.

Kje je trobentač?

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.

1703 Edino le pri: 26-1

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obracajte se na mojo tvrdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

POZOR! ČITAJ! POZOR!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovnje izborni, uspeh siguran. Cena je franko na vanke pošto za 2 steklenici 3 K 40 .. 3 steklenice 5 K 80 v., po povzetju ali če se oohije denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. JURIŠIČA**, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Knorr-ovi makaroni

1299 2-1

prekašajo vse tuzemske in tuje izdelke po čisti izdelavi in slastnem načinu sušenja, ki jamčita za izboren okus in najlepšo obliko.

Potrebujem dobrega

1695 1-1

žagarja

ki se razumi na delo na lesenem vozu, če le možno brez večje rodbine. Plača mesečno 120 K ali akord. Stanovanje in hrana brezplačno.

Služba se more nastopiti takoj ali do 20. t. m.

M. Parac, Jezerana kod Ogulina.

V bližini Ljubljane v prometnem kraju, se iz proste roke **proda dobro idoča** 1689 3-1

trgovina in gostilna

z vso opravo in nekaj pohištva. Oboje je brez konkurence, ker v več vaseh okoli ni gostilne, ne trgovine, ter je na razpotju, kjer se razcepi cesta.

Poslojpe je v najboljšem stanu, ter je zraven tudi nekaj dobre zemlje. — Natančnejša pojasnila daje lastnik sam; naslov pove uprava „Domoljuba“.

Ena dopisnica

zadostuje, da dobite brezplačno n poštne prosto krasni novi cenik, kateri je ravnokar izšel, ur, zlatnine in srebrnine od prve največje eksportne tvrdke

H. SUTTNER, Ljubljana
Glavni trg, nasproti rotovža.

1227 10-9

Velika zaloge krasnih primernih birmanških daril.

Na prodaj je iz proste roke

lepo posestvo

obstoječe iz hiše. 2 kleti, hleva, svinjaka, kašče, kozolca in skednja. Pri hiši je tudi lep sadni vrt, nekaj njiv in lep, zaraščen gozd, vse v dobrem stanu. Nahaja se 5 minut od postaje Zatičina. Pripravno je tudi za obrtnike. Cena po dogovoru. — Več se izve pri gostilničarju **HRASTU** v Ivančni gorici pri Zatičini, Dolenjsko.

Naprodaj je več rodovitnih večjih in manjših

posestev v najlepših krajih slov. Koroške.

Obenem sta naprodaj tudi dve dobro idoči s posestvi ter vsemi premočnimi in živino. Cene posestev so jako nizke. 1707 1

Cenjeni kupci naj se blagovolijo obracati na **Fr. Kamnikarja** — Celovec, Victringerstrasse 1, a.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobiti po ceni in za neslajve potovali naj se obrnejo na **Simona Kmetelca** v Ljubljani Korošerske ulice 20. Iskalcev strna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam se sprejmejo dobri in zanesljivi zastopniki.

Sirolin

Radi izbornega okusa ga tudi otroci radi uživajo.

Pri pljučnih boleznih, katarjih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci

predponjajo Sirolin „Roche“ štavilni profesorji in zdravniki. Sirolin izboljšuje tok ter pospešuje redilnost telesa.

Ker se ponujajo manjvredna ponarejanja, zahtevajte vedno: Izvirni zavoj „Roche“.

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Basel in Duna 111/1, Neulinggasse 11.

Ilustr. brošure H. II. o boleznih veled prehlajenja zastoni in franko.

„Roche“

Dobi se na zdravn. predpis v lekarnah à K 4.— steklenica.

POZOR!

Pristne snovi za napravo domače pijače dobite v popolnoma pravi in zdravju neškodljivi sestavi le tedaj, če ima vsaj eden del mojih snovi, zgoraj stoječo, postavno zavarovano varstveno znamko. Moje snovi so bile že večkrat, zadnjič dne 23. februarja 1907 preizkušene od c. kr. preizkuševalnice hranil v Gradcu glede njih neškodljivosti; vsled spričeval, katera imam v rokah od omenjene preizkuševalnice, nimajo v sebi nikakih zdravju škodljivih tvarin, vsled česar so v moji sestavi najbolj pripravne za napravo v resnici zdrave in najsestavi prosim vsakega, da pazi v svojo lastno korist, posebno na zgoraj stoječo registrovano znamko, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

Kmetovalci pozor!

staroznana krščanska trdka.

Opozarjamo vse kmetovalce in gospodarje na svoje po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pijače z vinskimi, hruškovimi in jabolčnimi okusom ter vseh vrst žganja 80% očetnega cveta itd. Snovi so naravnih pridelek in vsled tega popolnoma neškodljive. Z njimi lahko mešate vino in sadni mošt ter delate pijačo na tropino in droži ali tudi na samo vodo. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago. Vsak, ki je enkrat poizkusil, je moj stalni naročnik. Prosim, pazite natanko na mojo trdiko, ki obstoji že več kot 15 let in vsled tega le ona sama more oddajati vse po dolgo izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastonj.

Z odličnim spoštovanjem udani

ANDREJ POLLAK trgovina s špecerijakim in drugim blagom.

„Pri črnem pau“ Gradec, Annenstrasse št. 46.

167 8-5

Originalna **bela vina** leta 1907 oddaja v množicah od 12 hektolitrov naprej po 34 kron hektoliter na postajo Stanjel-Kobdij bohinjske železnice v kupovalčevih posodah postavljenih. 1693
Fran Habe, posestnik na Gočah, p. Vipava. (Kranjsko).

Moderna dvojica. Poznate-li, gostilničar ona-le tam v drugi sobi? — Da, nahajata se na ženitovanjskem potovanju. — No, po njunem vedenju se to ne da sklepati! Pomislite vendar, da se že vračata proti domu!

Lyra kolesa. Priznано najboljši izdelek. Nedosežna kakovost in oprema.

Carine prosto od avstrij. razpošiljalnice Zastopniki se iščejo.

Najnižje cene. Jamstvo tri leta.

C. kr. pošt. M. Junger v St. pike: Vaš izdelek obče dopada. Čuditi se moramo res, da more tovarna spraviti na trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrežajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki ceni.

Richard Ladewig, Lyra tovarna koles, Prenzlau. Postfach Nr. 253.

Zahtevajte zastonj cenik.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870. Vse vrste lovskih pušk, dvocev, risanic, trocev, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvo naravnost od to-1289 varne orožja 52 6

Anton Sodja,

Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki zastonj in franko.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

1502

(registrovana zadruga z neomejeno zavozo)

5-2

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje

po 4 1/2 %

Obresti se pripisujejo k glavnici koncem leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plača posojilnica iz svojega, ne da bi istega vlagateljem odtegovala.

Zelo trpežno

OPEKO

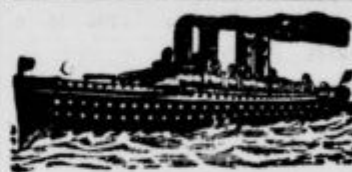
kakor zarezo, navadno strešno in zidarsko v poljubni množini priporoča 940 9-3

A. Kobi,

Breg, železniška postaja Borovnica.

Fusor, amesice in senketa! V moji lekarniški praksi, katero izvijem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kaplor št. 11. Isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (lusine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončica 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurčič, lekarnar, Pešava št. 66, Slavonski. Damer se pošlje naprej, ali s poštnim povzetjem. 5 9793

V Ameriko In Kanado

najzločnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trst: Karpatija 4. avgusta, Altonija 11. avgusta, Slavonija 25. avgusta 1908.

iz Liverpoola: Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 15/8. 5/9., 3/10., 24/10. — Mavretanija 1/8., 22/8. 12/9., 10/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odinecku**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastonj in po-1376 štine prosto. 26 5

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročate ur od tujih židovskih trdk, ampak obrnite se na trdko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Stari trg 26.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovej

se pripraveča prebiti duhoviti in p. a. slava. občinstva za naprave cerkvenih okov z umetnim steklarstvom ali slikanjem na steklo, steklenih del, naprave okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in steklene posode za namizje gostin in zasebnih, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Mariji, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnoge spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpologo. 1807 55-20

Najboljši žival-

ski prašek — nikaka prevara — je **Barthel-ovo klajno apno**; preprečuje slajnico, bolezn v kosteh, hromoto pri žrebetih, teletih in mladih prašičih, krepi kosti, — pospešuje tek, valenje jajc pri kokoših, itd. Izdatek majhen. Korist stoterna

Popise zastonj. 168 6 1

Mih. Barthel & Co. Dunaj X/3.

Zahtevajte zastonj

In poštine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvirnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . . K	3-4
Sistem Roskopf patentna ura	4-5
Švicarska, originalni sistem Roskopf patent	5-7
Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro	7-8
Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . .	8-40
Srebrna remontoarka, dvojni pokrov . . .	12-50
Budilka . . .	2-90
Kuhinjska ura . . .	3-
Schwarzwaldska ura . . .	2-50
Ura s kukavico . . .	8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v Mostu 1294 15-6

Jan Konrad

in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko)

Na prodaj sta 2 malo rabljena

= glasovirja =

po jako nizki ceni. — Kje, pove upravnistvo „Slovenca“. 1651 1-1

Zastonj 1500

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek 1. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

Dr. Derganc

ne ordinira

do 20. avgusta 1908.

1701 1-1

Razpisuje se služba 1700 2-1
organista in cerkvenika
v Ribnem pri Bledu. — Služba dobra. Nastop s 1. septembrom. Prednost imajo oženjeni rokodelci.

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

pripravlja svoje velike zaloge najraznovrstnejših klobukov, od Modrov in čepic, kakor tudi najkvalitetnejših ter najfinerjih čevljev

Iščem kako priprosto dekle, poštenih staršev in dobrega zadržanja za svojo trgovino z mešanim blagom. Biti mora izurjena v tej stroki. Iščem tudi kako pošteno, pridno, priprosto dekle za kuhinjo. Znati mora kuhati in opravljati druga gospodinjska dela.

Fran Švigelj, tovarnar. Breg-Borovnica, Notranjsko. 1702 2-1

Učenca

za vrtnarski obrt sprejme takoj **Ivan Wider** v Ljubljani. 1597 3-3

Zahtevajte brezplačno dopošiljatev mojega ilustriranega cenika z nad 1000 slikami. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. **Garancija več let.**

Slika 1, nav. velikosti. Št. 365. Srebrna damska remontoar gl. 3-50

Št. 322. Srebr. moška rem. gl. 3-50

Št. 337. Srebrna s sidro 15 kamnov gl. 5-6-50 dvojni plašč gl. 6-50

Št. 341. Srebrna s sidro, dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna gl. 7-9-50

Anton Kiffmann, največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L. 6., Štajersko.**

5000 ur zastonj

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Kron	Kron	Kron	Kron	Kron	Kron
Rosk. pat. 3-	budilka 2-40	J. budilka 6-	uraznihal. 7-	izvirne Omega, 7-	Schaffhausen, 7-
srebr. ros. 6-	sveteča 3-	z bitjem 8-	z bitj. n. zv. 9-	Glashütte, He- 10-	llos, Amalfi, 10-
želez. 7-	z bitj. n. zv. 5-	z godbo 10-	z budilko 10-	z godbo 12-	c. kr. preisk. od 13-
srebr. dvojl. 8-	kuhinjska 3-	s 6 valji 12-			

zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.

Max Böhm, Dunaj IV., Margaretenstr. 27 76, v lastni hiši.

Zapršeni cenici in večak. — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. 5000 slik v katalogu zastonj in franko.

Švicarske veznine

krasni vzorci, vedno najnov-
vejši!

Zelo priporočljivo za bale. Lepo vezeni batist-rubci in moderne bluze po povzetju na vse strani Avstro-Ogrske pošiljatelj. tovarna veznin **Karol Josip Grass** v Dobružu. Altweg 2/14 563 Predsedstvo 6 4 Vzorci franco na izbero.

Čudite se!

4 pare čevljev za 7 kron.

Vsled nakupa velike zaloge čevljev se prodaja le kratke čas po čudovito nizki ceni. 2 para čevljev za gospode in 2 para damskih na trak z močnimi podplati, močno okovani, z izredno fino usnjato peto, zelo eleg., naj. fas., močni. Velikost v cm. Vsi 4 pari le 7 K. Pošilja po povzetju. Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. **M. Kaufler, Krakov 109.**

Ponudimo vsako poljubno množino

zidarske opeke, zarezanih strešnikov (sistem Marzola),

(ki se dajo privezati ali pribiti na late, torej varni pred viharji),

portland cementa najboljše vrste, lončenih pečij itd.

F. P. VIDIC & Komp. v Ljubljani.